

MŪSŲ LIETUVA

NR. 39 (1417) XXVII. 1975 M. RUGSĖJIS - SETEMBRO 25 D. 1,00 kruzeiras
R. Juatindiba, 20 (28) Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo. SP. Tel. 273-0338

"JŪS LAIDOJATE SAVE"

**Solženicino išpėjimas Vakarams,
norintiems su rusais prekiauti**

NEW YORKAS. — Žymusis rusų rašytojas Aleksandras Solženicinas jau antras mėnuo lankosi Jungtinėje Amerikos Valstijose. Čia jis susitiko su įtakingais politikais, darbo ir kultūros pasaulio atstovais. Įvairių organizacijų kviečiamas, Solženicinas pasakė daug kalbų, plačiau paliudamas komunizmo problemą ir santykių tarp Rytų ir Vakarų. Jis ypač išpėjo amerikiečius dėl Vakarams gresiančių pavojų, darant vienašališkas nuolaidas smurtu pagrįstam sovietiniam režimui. Kalbėdamas New Yorke, Solženicinas pasakė kritiškų žodžių didžiosioms amerikiečių ir apskritai Vakarų prekybinėms bendrovėms, kurios aprūpina sovietus reikalingomis prekėmis, ir finansinėms grupėms, investuojančioms Sovietų Sąjungoje savo kapitalus.

Ši Solženicino kalba atkreipė didžiosios Vakarų spaudos dėmesį. "Mes Sovietų Sąjungoje, — pažymėjo Solženicinas. — esame

gimę vergais, bet kovojame už laisvę. Jūs, kurie gimėte laisvi, neprivalot padėti tiems, kurie mus laiko vergijoje". Solženicinas priminė Lenino žodžius: "Buržuazinis pasaulis yra visada pasiruošęs parduoti komunistams virvę, kurią pastarieji panaudos buržuazinei klasei pakarti". Prekybinių mainų su Vakaramis ir Vakarų kapitalų pagalba, sovietai stiprina savo ekonomiką ir ginkluojasi. "Jūs tokiu būdu padedat sovietams ginkluotis ir stiprinatė jų policinį režimą, kurio tikslas yra jus palaidoti gyvus. Visos komunistų partijos pasaulyje, kai tik paima valdžią į savo rankas, griebiasi nežmoniškų priemonių. Visos komunistų partijos turi vieną bendrą tikslą — sunaikinti Vakarų bendruomeninę santvarką. Šiandien nėra pasaulyje krašto, kuriam negrėstų komunizmo pavojus, nes komunizmas visur kėsina pasmaugti demokratiją" — kalbėjo tas didysis rašytojas.

Atneš ir mum . . .

Ko tie Helsinkio dokumentai verti, parodys ateitis. Daug kartų buvo surašyta visokiausių sutarčių, ir visos jos greit atsidūrė archyve. Napoleoną nuvertus, buvo Vienos kongresas. Buvo karaliai ir šoko valsus. Gyvenimas ėjo toliau, viskas keitėsi. Buvo prieš II-ą pasaulinį karą Miuncheno konferencija, kur Hitleris triumfavo savo laimikiu, o kur šiandien Hitleris?

Gyvenimas eina, atneš naujus įvykius, naujus, nenumatytus sprendimus. Tai ir Helsinkio aktai, pasirašyti net 35 garbingų ponų, neišsilaukys. Toks jau

gyvenimas. Mėgsta tokius žaidimus, kaip konferencijas ir sutartis, kad būtų paskui istorikam darbo.

-0-

Žinia, visiems baltiečiam ir pavergtiems kraštams tai yra liūdnas žaidimas. Nusigręžiama nuo laisvės principų, pripažįstama vergija.

Yra tokia lietuvių pasaka, kur karalaitė verkia prie girnų prirakinta. Ten yra tautos, kaip karalaitės, prirakintos prie "meškos". Ir štai pasisakoma: gerai, taip ir reikia! Skaudu, kad nediršta sovietam net protestuoti.

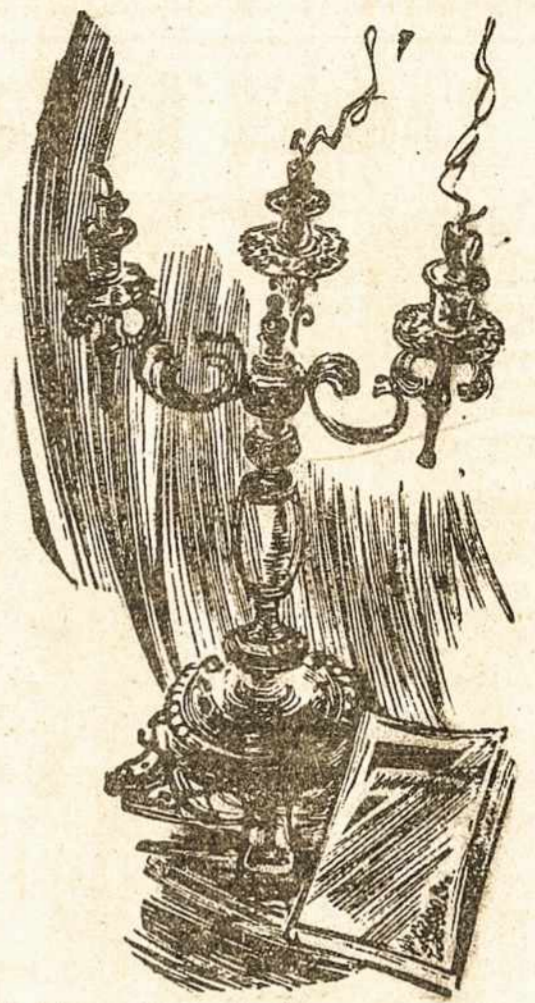
Konstatavę šią grubią, ironišką tikrovę, pažiūrėkime į šį faktą kiek iš kito šono.

Pasirašė, pasirašė. Ar tai turės didesnės reikšmės, parodys ateitis. Bet šis momentas vėl iškelė mus į didžiąją spaudą. Ir spauda ir televizija pavergtųjų reikalus gynė. Mūsų užmiršta byla, kurią būdavo taip sunku išjudinti, kad kiti girdėtų, dabar staiga buvo pirmuose puslapiuose.

Laimėjome didelį dėmesį pasaulyje. Tuo pačiu laimėjome daugiau draugų, bičiulių, ir mūsų reikalai laisvės kelyje pasistūmėjo pirmyn.

Taip dabar ir būtų klausimas: ar galima išnaudoti situaciją? Ar galima spaudai parūpinti tinkamos medžiagos, kad ji apie pavergtuosius dažniau rašytų? Paremti spaudos ir opinijos, galime ieškoti kelių į Jungtines Tautas.

Padėtis davė mum naujų draugų. Ieškokime ir daugiau jų. Kur mūsų neįsileidžia, tegu ten kalba kiti už mus. Tokie drau-

Ž V A K I D Ė

Dviejų veiksnių vaidinimas

Ruošia ateitininkai

Spalio (outubro) 5 dieną, 16 valandą

ARTHUR AZEVEDO TEATRE,

Av. Paes de Barros, 995 - Moóca

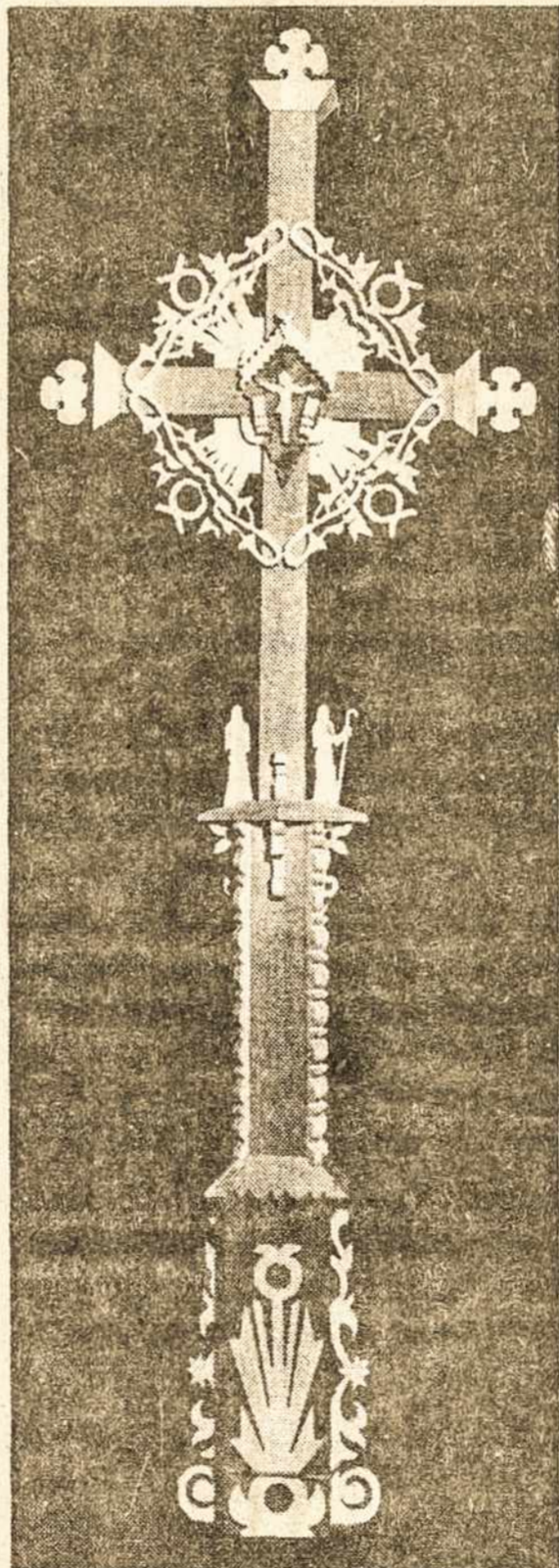
gai ir galės priminti mūsų laisvės klausimus Jungtinėje Tautose. Mes esame žinomi visame pasaulyje. Apie tokius daug lengviau kalbėti. Turėkime tik kantrybės ir tikėjimo. Gyvenimas eina, keičiasi ir neša mum geresnius laikus.

Tai ilgas kelias, kietas kelias ir kietas darbas. Taip ir reikia dirbti, aukotis, kad kilnūs idealai ir troškimai taptų realybe. Tokiame ilgame kelyje ir sunkiame darbe išsaugokime kiek galime savo vienybę ir išsiauginkime naujų žmonių.

Kai pagalvoji, kad mūsų visuomenėje vyksta dvilypis skaldymas, lengva suprasti, kad jis netarnauja mūsų stiprumui. Lengva suprasti, kad mūsų tautos priešam tvirta emigrantų bendruomenė nereikalinga. Gal ji nereikalinga ir dar kai kam. Lengva tad surasti būdų, kad eitų byrėjimo procesas, kad patys savo rankomis žalotume savo tvirtą kūną. Tad nepasiduokime bet kokiam skaldymui, nors ir apie jį garsiausiai kalbėtų. Laikykimės tvarkos ir drausmės. Išsiauginkime kuo daugiau naujų žmonių, kurie būtų pasirėngę užimti kuo aukščiausias šio krašto vietas. Tai galima tik per mokslą. Tad sutelkime savo lėšas, gabumus, kad pasiektume kuo aukščiausio mokslo, kad lietuviai būtų labiausiai išsiuokę mokslinusi bendruomenė.

Tokios tad mintys pasirašo, žiūrint į Helsinkio raštus. Gyvenimas eina, neša naujus įvykius. Ir mum atneš geresnes dienas, tik mes dirbkime!

Nuotr. J. Kuprio

Ryšium su vyskupo Motiejaus Valančiaus 100 metų mirties sukaktimi Ateitininkų Federacija nutarė pastatyti lietuvišką kryžių Dainavos stovyklavietėje. Jis bus 19 pėdų aukščio, padarytas iš raudonmedžio su kietojo klevo ornamentais. Šį kryžių padaryti pavesta meistriui Antanui Poškocinui. Aukos prašoma siųsti Ateitininkų Federacijos valdybos reikalų vedėjui Jonui Pabedinskui per kuopų bei draugovių išdininkus

LAISVĖS BUDĖJIMAS KANADOJE

Pavergtųjų tautų parade Klevelande dalyvavo ir lietuviai. Priešakyje žygiuoja "Žalgirio" šaulių kuopos vadas Alf. Mikulskis. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

Kanados baltiečiai Helsinkio konferencijos metu buvo suorganizavę visą Kanadą apimančią "Laisvės budėjimą", kuris truko 72 valandas — kol vyko Helsinkio konferencija. Budėjimas vyko visuose didesniuose miestuose: Toronte, Otavoje, Hamiltone, Londone, St. Catharines, Montrealyje, Edmontone, Winnipege, Kalgary ir Vankuveryje. Buvo surinkta per 10.000 parašų peticijai, reikalaujančiai visišką laisvės Estijos, Latvijos ir Lietuvos kraštams. Budėjimo metu visuose miestuose taipgi buvo stengiasi rengti spaudos konferencijas. Toronte spaudos konferencija įvyko rugpjūčio 1 d., 2 v.p.p., prie miesto rotušės. Tiek konferencijos parengimui, tiek paties budėjimo suorganizavimui labai daug iniciatyvos parodė latviai.

Be to, Toronte liepos 30 d. dar buvo surengtas "Laisvės budėjimo" vakaras nuo 6 v. iki vidurnakčio. Šis vakaras buvo rengiamas ne tik baltiečių, bet ir visų kitų komunistų pavergtųjų tautų atstovų. Apie 7 v.v. jau buvo miesto rotušės aikštėn prisirinkę apie 4.000 žmonių. Kalbėjo visa eilė valdžios atstovų: min. A. Grossman, J. Yaremko, O. Jelinek, Ed. Negridge, M. Campbell ir Y. Shymko. Ypač pažymėtina min. A. Grossmano kalba, kurioje jisai smerkė ne tik pavergtųjų kraštu pripažini-

mą sovietams, bet ir priminė Toronte gyvenančiųjų tautybių permažą domėjimąsi pavergtųjų likimu. Esą šioje demonstracijoje turėtų dalyvauti bent 50.000 asmenų. Taipgi kalbėjo visa eilė pavergtųjų tautų atstovų. Apie 10 v.v. įvyko religinės pamaldos, kurioms vadovavo 3 kunigai — estas, latvis ir lietuvis, dalyvaujant visai eilei baltiečių ir kitų tautybių dvasiškių. Budėjimo vakaras buvo užbaigtas po 12 v. nakties, latviams, estams ir lietuviams sugiedojus giesmes prie savo vėliavų, kuriuos plevėsavo 3 dienas rotušės aikštėje prie "Laisvės budėjimo" būstinės.

"Laisvės budėjimą" Toronte plačiausiai aprašė dienraštis "The Toronto Sun" (pirmame puslapyje). Nemažai vietos skyrė ir "Star". Mažiausiai dėmesio kreipė "The Globe a. Mail". Bet jie visi Helsinkio konferencijos proga idėjo atitinkamus vedamuosius. Demonstraciją trumpai komentavo kaikurios radijo ir televizijos stotys. Pavieniai tautiečiai rašė laiškus dienraščių redakcijoms. Dalis jų buvo išspausdinta.

Toronte "Laisvės budėjimą" rengė specialus komitetas, kuriame labai aktyviai reiškėsi baltiečiai. Lietuviams atstovavo KLB krašto valdybos pirm. J. R. Šimanavičius. K. J.

KELIONĖS LIETUVON — APIPLĖŠIMAS

Apie keliones į okupuotą Lietuvą ne kartą buvo rašyta. Buvo pasakyta daug žiaurios tiesos iš patirties, iš jų žalos propagandinių ir laisvės kovos atžvilgiu. Bet varta pakartoti "Tėviškės Žiburių" (1975 m. liepos 10) redakcinio straipsnio mintis apie keliones į Lietuvą ir apie tų kelionių išnaudojimą komunistizmui — apie tikrą laisvųjų geros širdies ir kišenių apiplėšimą ir geriausių norų bei naivaus nesusingaudymo panaudojimą komunistinei propagandai.

"Tėviškės Žiburių" redakcinio straipsnio pagrindines mintis čia perduodame:

"Vasaros atostogų mėnesiais visur vyksta intensyvus turistinis judėjimas. Žmonės nori ne tik pailsėti, bet ir pasaulio pamatyti. Juk turistinės kelionės yra gyvenimo mokykla, kurios nerasi jokiam universitete. Dėlto keliautojai negaili pinigų kelionėms, kad galėtų pamatyti pasaulį, didžiuosius kūrinius lobius, išugdytus ar sukurtus per šimtus ir tūkstančius

metų. Išeivijos lietuviai ta galimybę plačiai naudojami. Daugelis jų jau yra apkeliavę, jei ne visą pasaulį, tai didelę jo dalį. Vis dėlto jų širdyse lieka žaizda net ir visą pasaulį apkeliavus, nes yra vieta,

kurios laisvai aplankyti negali. Tai senoji tėviškė bei tėvynė Lietuva. Ji išeiviui žėri iš tolo kaip dailininko M. K. Čiurlionio brangakmenis vainikuotų karalių rankose. Tai nėra vien pigaus sentimentalumo dalykas. Žmogui tėviškė bei tėvynė yra jo būties dalis. Ji yra jaugusi lietuvių sielon, išsismelkusi nematomom gijom, ir ima šaukti ilgesio, kai kokia nors audra išrauna ją... Išeivių širdyse tėviškė ir tėvynė tebėra labai gyva, prabylanti ilgesiu, kartais net savotiškais žaizdomis. O ir antroji karta tebegyvena tėvų perteiktu domesiu, ilgesiu ir nori pamatyti savo šeimos šaknų kraštą, patirti jo realumą, perkelti jį iš pasakų srities į tikrovę

Laisvai lankyti savo tėvynę yra kiekvieno žmogaus teisė, pripažįstama visame civilizuoame pasaulyje. Ji varžoma ar net paneigiama totaliniuose kraštuose. Tokiais varžymais labiausiai yra pasižymėjusi Sov. Sąjunga, okupavusi Pabaltijo valstybes. Norintiems aplankyti savo tėvynes — Estiją, Latviją, Lietuvą reikia pereiti kalėjiminę procedūrą, atlikti daugybę formalumų... Apie laisvą savo tėviškės bei tėvynės lankymą negali būti nė kalbos. Jei kam ir pavyksta pasiekti išsilgtą tėviškę, tai neoficialiais keliais ir labai trumpam laikui. Išimtyms daromos tikrai komunistų žmonėms bei jų bičiuliams, nusipelnusiems "tarybinei" Lietuvai, t. y. Sov. Sąjungai ir kitokiems "išrinktiesiems". Nėgana to trumplaikiai lankytojai, atvykę savo tėvynėn su atviromis bei duosniomis širdimis, yra plėšte plėšiami. Už viešbučius imamos brangiausios kainos... Iš

lankytojų paimamos didžiausios pinigų sumos, kurios per "Inturistą" eina Maskvai. Tai ta pati taktika,

kuri vartojama siuntinių srityje. Sovietinės valstybės sankcionuotais būdais išeiviai lietuviai ir kitaip apiplėšiami. Žmonės, kuriems moraliniai dalykai yra brangesni už materialinius, ryžtasi geriau pakelti medžiaginį apiplėšimą, negu dvasinį.

Šalia materialinio apiplėšimo vyksta ir moralinis — išeiviai lankytojai bandomi panaudoti sovietinei propagandai. Komunistų laikraščių korespondentai ieško palankių pareiškimų, ypač moterų lankytojų tarpe. Išgirdę juos bei pagrazinę skelbia savoje spaudoje. Sovietiniams vadams nuo to darosi saldu, o lankytojams kartu. Ne vienas jų pamato iškreiptus pareiškimus, kad būtų daugiau naudos sovietinei okupacijai. Tai, kaip minėta, apiplėšimas. Yra, tiesa, lankytojų, kurie patys ieško tokio apiplėšimo — nori būti pallaupsinti komunistų spaudoje. Dėlto jie nevengia pagyrų sovietinei tvarkai, okupaciniam režimui. Tuo būdu jie atsiduria plėšikautojų pusėje — apiplėšia Lietuvos ir laisvosios išeivijos garbę, moraliai padeda Lietuvos pavergėjams. Kartais tenka stebėtis gana žymių išeivijos žmonių, atsilankiusių Lietuvoje, naiiviais pareiškimais, liaupsinančiais pavergėjų bei jų pataikūnų darbus... Taip daro Lietuvon nuvykęs vienas kitas visuomenės veikėjas, spaudos žmogus, dailininkas, poetas, rašytojas, architektas (arba jų pasiūstos žmonos — Red.) ... Tokių nedaug, bet ir jie dezorientuoja dalį žmonių savo nesusingaudymu. Pilnai tiesai atstatyti tais atvejais reikia liudininkų, kaip Jurašai arba Lietuvos katalikų Bažnyčios Kronikos".

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ISSIPLĖTUSI PALANGA

Palangos vykdomojo komiteto pirm. D. Puodžius kasmet supažindina būsimojus poilsiautojus su šio miesto naujovėmis. Palangą jis šiemet jau jungia su Vanagupe ir Šventąja. Pirmoji susilaukė 150 vietų valgyklos-kavinės, antroji — knygyno ir suvenyrų parduotuvės, tarp miestinių pasikalbėjimų punkto. "Gintaro" poilsio namų klubas Palangoje papildytas erdvia valgykla ir 500 vietų sale, bet dar neužbaigta 150 vietų miegamojo statyba. Medikus, atvykstančius dirbti į Palangą, priglaus naujas bendrabutis. Poilsiautojų poreikiams patenkinti pajūrio zonoje yra padidintas prekybos taškų skaičius.

UKMERGĖS SUKAKTIS

Dainų ir šokių švente Pivonijos šile ukmergiečiai paminėjo savo miesto 750 metų sukaktį. Pasak legendos, dabartinės Ukmergės apylinkėse medžiojusį Mindaugo brolio Dausprungo sūnų Tautvilą, pasibaičius vilyčioms, užpuolė vilkai. Jį ir jo palydą išgelbėjo netikėtai pasirodžiusi mergina, kuri susišaukė tuos vilkus ir juos nusivedė girion. Dausprungas, sužinojęs iš sūnaus Tautvilo apie šį įvyki, padarė išvadą, kad gelbėtoja buvo Vilkmergė, ir toje

vietoje, ant Šventosios kranto, 1225 m. pastatė pilį. Ukmergės pavadinimą miestas gavo tik po I D. karo. Sukakties proga prie Ukmergės kultūros rūmų buvo atidengtas paminklinis akmuo, sveriantis beveik 750 centnerių, aptiktas miesto pakraštyje, imant molį prie I. Meskupo-Adomo baldų kombinato. Skulptoriaus Vaclovo Krūtinio akmenyje iškaltas bareljefas pateikia tos legendinės merginos veidą, apsuptą dviejų grėsmingų vilkų. Akmenyje taipgi iškalinti metai "1225—1975", miesto pavadinimas lietuvių ir rusų kalbom.

Senoji Ukmergė dabar jau turi 25.000 gyventojų.

TEATRALŲ SUVAŽIAVIMAS

Penktais Lietuvos Teatro Draugijos suvažiavimas įvyko gegužės 19 d. Vilniaus filharmonijos mažojoje salėje. Apie 100 dalyvių atstovavo maždaug tūkstančiui narių. Įvadinį žodį tarė ilgametis draugijos prezidento sekr. S. Ratkevičius, Kauno lėliu teatro direktorius.

JONISKIO "ZILVINAS"

Joniškietiai susilaukė architekto A. Paulausko suprojektuoto "Zilvino", kuriame yra 100 vietų valgykla, 200 vietų restoranas, kokteilių baras ir kulinarijos parduotuvė.

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO TREČIOJO KONGRESO REIKALU

TIK V MĖNESLAI LIGI III PL JAUNIMO KONGRESO!

LIETUVI, KONGRESO PASISEKIMAS TAVO RANKOSE!

RIMTAS REIKALAS

Mielas skaitytojau, rimtai pagalvok kuo galėtum prisidėti prie nakvynių parūpinimo reikalo dėl Jaunimo Kongreso. Laukiama mažiausia 400 svečių iš svetimų kraštų, ir jiems yra mūsų prižadėta vienai savaitei apsistojimas lietuvių šeimose.

Svečiai nebus visą laiką namie. Jaunimo atstovai berods penkias dienas bus studijų savaitė apgyvendinti stovykloje, tad bus "namie" tik pirmas ir paskutines kongreso dienas. Kitiems svečiams yra ruošiamos įvairios ekskursijos po Brazilijos gražesnes apylinkes, tad ir nebus išties namie.

Be to atvykstantieji žino, kad beveik nei viena šeima neturi specialių svečių kambarių, atskirų vonių ar kokio nors ypatingo maisto. Ir todėl Kongreso nakvynių komisija kreipiasi į VISUS lietuvius, kad padėtų parūpinti nakvynių ar pasižadėtų priimti pas save svečią, ar surasti keletą nakvynių pas savo artimuosius, pažįstamus, prietelius.

Iki šiol, maždaug jau turima pažadėta 50 nakvynių. Dar yra daug laiko, bet Kongreso dalyviai iš užsienio jau teiraujas ir norėtų apytikriai žinoti, ar mes galėsime visus sutalpinti. Iš kitos pusės, reikalinga viską tiksliai suregistruoti, kad kai atvažiuos tokia daugybė žmonių — mums tai neįprasta — būtų galima gerai orientuotis, iš anksto parūpinti transportą į įvairias São Paulo vietas, kur ran-

BRAZILIJOS KRAŠTO FINANSŲ KOMISIJOS

svarbiausieji telefonai:

pirm. prel. P. Ragažinskas -

Tel. 274-2295

ižd. Jonas Tatarūnas - tel. 63-7344

ižd. Vincas Banys - tel. 274-0677

sekr. Halina Mošinskienė telef. 65-0907.

das tos lietuvių šeimos kurios priims svečius, kad jiems atvykus viskas sklandžiai klotųs.

Tikrai Kongreso rengėjų žino kad dauguma neturi jokių patogumų svečiams priimti, bet taip pat žino kiek daug gali gera lietuviška valia. Į šitą gerą lietuvišką valią ir yra kreipiamasi. Ir atsimebant lietuvišką kuklumą, priminama, kad svečiai bus painformuoti ir atvažiuos čia taip pat pasiruošę su ta pačia gera valia viską kaip yra priimti, lietuviškos draugystės dėliai.

Atvykstančių lietuvių tikrai daug šį kartą, ir tų kurie pripratę svečius priimti (per buvusius Pietų Amerikos Liet. kongresus, jaunimo stovyklas ir t.t.) maža, neužtenka. Tad, skaitytojau, ir Tu, kuris niekad nesi priėmęs pas save svečių iš užsienio, gal išskyrus savo gimines, rimtai pagalvok ar negalėtum pas save priimti ar vyrų, ar mergaitę, ar vyresnio amžiaus porą ar asmenį (nes svečių bus visokio amžiaus, netik jaunimas). Jei gali priimti porą asmenų ar net kelis, dar geriau. Gal gali susitarti su gimine ar kaimynu, kad pas vieną miegotų, pas kitą valgytų — juk galima visaip pakombi-

IŠVYKO VIEŠNIA

Sesuo Ignė Marijošiūtė, rugsėjo 2 išskridusi iš JAV ir savaitę dalyvavusi jaunimo stovykloje Venecueloje, rugsėjo 10 — 17 dienomis viešėjo São Paule, susipažindama su Jaunimo kongreso ruošia Brazilijoje. Ją globojo Liudas ir Emilija Bendoraičiai. Dalyvavo Brazilijos JK atstovų susirinkime, sekė "Nemuno" šokius japonų kultūros draugijos šventėje, buvo spaudos baliuje, skautų sueigoje, Zelinės lituanistinėje mokykloje ir Rūtelės repeticijoje. Trečiadienį išskrido Argentinon, kur talkins Jaunimo kongreso ruošiai. Po kongreso žada pasilikti truputį ilgiau São Paule. (Plačiau apie ses. Ignę pereitame ML numeryje).

JAUNIMO STUDIJŲ DIENA

Sekanti jaunimo studijų diena kviečiama rugsėjo 28 d., sekmadienį, 13:30 val. Rua Juatindiba, 20 — Moóca. Dalyviai kviečiami atsinešti užkandžių vaisėms. Programoje numatyta pristatyti temas: Laima Vosyliūtė — Mišrių šeimų dalyvavimas lietuviškoje veikloje; Elena Bareišytė — Jaunimo vadovai; Vanda Pilipavičiūtė — Nemoکانčių lietuviškai įjungimas į lietuvišką veiklą; Živilė Jūraitytė — Lietuvių kalbos mokėjimas ir dalyvavimas lietuviškoje veikloje. Taip pat bus rodomos skaidrės iš jau įvykusių studijų dienų, "Nemuno" pasirodymu parodoje ir japonų salėje ir iš kitur.

Posėdžiauja Jaunimo Kongreso finansų komisija Sao Paulyje. Iš k. Pranas Šukys, Norbertas Stasiulionis, Brazilijos LB pirmininkas Algirdas Sliesoraitis, nugarą atsukęs — Ant. Aleknavičius.

nuot.

Ir prašoma kuo greitesniu laiku mums pranešt — skambinti arba kreiptis į bet kokį asmenį iš Kongreso rengėjų, kurių pavardės nuolat minimos "Mūsų Lietuvos" Kongreso puslapyje, duodant savo ar savo bičiulio kuris nori priimti svečių vardą, pavardę, adresą ir nurodyt, jei tai svarbu, kokios lyties ar amžiaus, ir kiek asmenų galima priimti.

Nakvynių registracijos lapai dalinami ir per organizacijas.

Gera valia daug gali.

TŪKSTANTINIS VAJUS

Prie tūkstantinio vajuos dar prisidėję:

51. Kazys Audenis (iš Rio de Janeiro)

Įnešė CR\$. 1.000,00

PASIŽADĖJUSIŲ ĮNAŠAI:

Jorge Garška 100,00

Irene e Paulo Šukys 200,00

Liudas Bendoraitis 200,00

Lietuvi, 51 tautiečiai jau prisidėjo prie tūkstantinio vajuos. Prisidėk ir tu. Tavo parama III P. Lietuvių Jaunimo Kongresui padės išlaikyti lietuvių jaunimo tarpe. Šio kongreso pasisekimas tavo rankose.

FINANSŲ KOMISIJA

NAKVYNIŲ KOMISIJA

Telefonai ir adresai:

Petras ir Roseli Bilevičiai — R.

Inhagapi, 65 — tel. 274-4047

Vytas Bacevičius — R. Pedro

de Godoi, 396 — tel. 63-9343

Angelika Trūbienė — R. Marechal

Malet, 451 — tel (darbo)

273-0338.

Arnaldas Zizas — R. das Heras,

1248.

IEŠKOMA LIETUVIŲ

Jaunimo kongreso trijų kraštų komitetas nutarė dar atskirai apie kongresą informuoti ir kviešti lietuvius, gyvenančius Pietų Amerikoje ir Centralinėje Amerikoje, neskaitant jau JK ruošoje dalyvaujančių kraštų: Argentinos, Brazilijos, Kolumbijos, Urugvajaus ir Venecuelos.

Jau yra adresų iš: Čilės, Paragvajaus, Meksikos, Ekvatoriaus, Peru. Mūsų Lietuvos skaitytojai kviečiami JK komitetui ar redakcijai pranešti lietuvių ir lietuvių kilmės asmenų adresus šiuose ir kituose kraštuose, kad būtų galima juos į kongresą pakviesti.

„Nemunas“ šoka IV-toje Tarptautinėje folkloro šventėje Japonų kultūros draugijos salėje São Paule rugsėjo 14. „Ketvirtainio“ priekyje Marcija Pratalytė ir Nancy Narbutytė (dešinėje).

TIESA IR GYVENIMAS

ATGAILOS SAKRAMENTO REFORMA

Bendruomenės reakcija yra naujina supracasti bet kuriam Bažnyčios įvykiui, įvairios buvo reakcijos išėjus naujiems atgailos sakramento potvarkiams arba ORDO PAENITENTIAE. Vieniems atrodė per daug progresyvūs, kitiems sustingę-konservatyvūs. Dauguma, ypač aktyvioje sielovadoje, pasijuto susimaišiusi, kai ėmėsi praktikoje įgyvendinti naująjį "ritą" (ritum). Sunkenybės iškilo ne tik instruktuojant tikinčiuosius. Dar sunkesnis pasirodė faktas, kad naujasis „ritas“ reikalauja naujo nusiteikimo-galvosenos, tiek nuodėmklausių, tiek tikinčiųjų. Visiems reikia atsikratyti sustingusių formulių ir imtis asmeniškios iniciatyvos esminiems sakramento reikalavimams patenkinti. Sakramento substancija liko ta pati. Tokia ji liks ir toliau. Bet tikinčiųjų reakcija rodo, jog vyksta gilus pasikeitimas

Atgailos vyksmo didieji pakeitimai visada atsižymėjo perkėlimu (pabrėžimo) nuo vieno šito komplikuoto patyrimo aspekto į kitą. Šiek tiek simplifikuodami galime sakyti, jog atgaila turėjo dvi pagrindines struktūras istorijos būvyje. Bažnyčios Tėvų atgailos sampratoje vyravo satisfakcija-atsivertimas, t.y. daryti gerus darbus nuodėmėms išpirkti reikalas. Vyskupui reikėjo žinoti penitento nuodėmes ir uždėt ant jo rankas prieš leidžiant jam sugrįžti Eucharistijos bendruomenėn. Tačiau svarbiausia mintis buvo pašalinti malda, pasniku ir gerais darbais padarytą neteisębę.

Nuo vidurinių amžių iki mūsų dienų kirtis perkeltas į išpažintį, kaip absoliucijai būtina sąlyga. Nuodėmklausis ir penitentas atrodė labiau susirūpinę išpažinties integralumu, kad būtų išpažintos visos nuodėmės pagal skaičių bei rūšį.

SUSITAIKYMAS CENTRE

Reformuotojo rito naujenybė yra ne naujų nuostatų gausa, ne senųjų nuostatų nurašymas (pav. klausyklos langelio uždengimas), o VISO ATGAILOS VYKSMO KONSTRUKCIJA APIE CENTRINĘ SUSITAIKYMO IDĖJĄ. Šitas susitaikymas realizuojamas penitento atsikreipimu-atsivertimu į Dievą Bažnyčioje, ir kūrybišku priėmimu Bažnyčios tarnybą (ministerium) pasireiškiančio Dievo gailingumo. Todėl:

pirmas susitaikymo požiūris yra nusidėjėlio posūkis Dievop. Kai atsivertimas iš tiesų yra atsitaikymas nuodėmės, tai vistiek pirmiausiai jis siejasi su Dievu, o ne su nuodėme. ORO cituoja Paulių VI: "Atgaila yra asmeniškasis religinis aktas, kurio tikslas yra Dievo meilė ir juomi pasitikėjimas". (AAS. 50. 1966. 179). Visas atgailos "ritas" nustatytas į tokią atsivertimo sąvoką. Toks atsivertimas yra išganymo pradžia. Vieš-

paties kryžiaus vaisius ir dalyvavimas jo prisikėlime.

Katalikiškoji teologija visada žinojo, jog nuodėmių atleidimas suponuoja tikrą širdies atsivertimą, o tas apima ne vien gailę ir tikrą pasibaurėjimą padaryta nuodėme su ryžtu nebensidėti, bet drauge ir pasitikėjimą Dievo gailingumu, kuris yra meilės pradžia. Tačiau praktiškai pabrėžiant ryžta nebensidėti, nebuvo lygiai ryškiai pabrėžiama, jog į atsivertimą įeina ne tiek priėmimas doro elgesio nuostatų, kiek pripažinimas Dievo savo Viešpačiu, išganymo ir Tėvu. Palaidūnas sūnus turi grįžti į tėvo namus pasigailėjimui gauti, tai tiesa. Bet pamokslininkai ir nuodėmklausiai kartais klaidingai interpretuoja tą jo sugrįžimą, kaip paprastą norą, kad sakramentas panaikintų užtarnautą bausmę nepertvarkant asmenišką elgesį reguliuojančias vertybes-valores

(Bus daugiau)

Kas mes esame:

Antanas Maceina

išeiviai ar tremtiniai?

Šis klausimas vis labiau virsta mūsų likimo klausimu, nes nei svetur gimęs bei augęs jaunimas, nei seniau atkeliavusieji mūsų tautiečiai nebesijaučia esą tremtiniai.

Nesijausti tremtiniu, tautai netekus laisvės, reikėtų būti abejingam tautos nelaisvei. Tai yra neįmanoma nė vienam, kuris yra lietuvis. Kol mano kraštas yra nelaisvas, tol aš klaidžioju pasaulyje irgi nelaisvai, nors ir eičiau, kur noriu. Bet štai, priėjęs savo tautos krašto sienas, atsidaužiū į jas kaip į užtvaram, ir jų peržengti negaliu, nenusilenkdamas pavergėjui, nepripažindamas jo mano tautos krašto šeimininku ir neišduodamas tuo savo žmogiškosios garbės bei kilnybės. Kokiu tad būdu būtų man įmanoma nesijausti tremtiniu? Kokiu būdu galėčiau savo gyvenimą svetur taip tvarkyti, tarsi mano tautai nebūtų nieko atsitikę?

Pagrindas šiai kaitai esąs tas, kad svetur gimę, augę, mokslus eję žmonės jau yra tiek įaugę į gyvenamojo krašto darbus bei rūpesčius, jog nesijaučia esą ištremtieji. Gal tokiais yra jautęsi bei tebesijaučia jų tėvai, bet nebe jie patys. Gyvenamasis kraštas jau esąs jų tėvynė. Jie yra suaugę su juo geografiškai, tiek kultūriškai, tiek profesijos ir ne sykį net šeimos ryšiais. Trumpai tariant, santykis su gyvenamuoju kraštu yra virtęs mastu, apsisprendžiančiu, kas yra tremtinys, o kas išeivis. Gilūs prof. J. Ereto žodžiai, tarti pastarojoje jo studijoje „Išeivijos klausimais“ (Roma 1974), tremtis „yra organiškai mūsų būtis dalis“ (p. 32) — šie žodžiai jau neberanda atgarsio mūsų sielose.

Tremties klausimą esame įpratę svarstyti maždaug šitaip: kas iš savo tautos krašto iškeliavo laisvai, yra išeivis; kas buvo iš jo išstumtas fiziškai ar morališkai, yra tremtinys. Tokių išstumtųjų pokario metais yra buvę kelios dešimtys tūkstančių. Jie tad visiškai teisingai ir vadinosi tremtiniais ir gyveno tremties są-

mone bei būseną. Tačiau visi kiti? Lietuvių užsienyje yra juk žymiai daugiau, negu lietuvių išstumtųjų ar pabėgusiųjų. Kodėl tad ir jie turėtų vadintis tremtiniais? Juk niekas nėra jų trėmęs — net ir morale prasme. Jie arba patys laisvai iš krašto iškeliavo, arba jau svetur gimę.

Kam tad reiktų vienos rūšies išeivių savybes išplėsti visiems išeiviams, visus laikant tremtiniais, diegiant jiems tremties sąmonę ir laikant jų būseną tremties būseną? Ar negeriau būtų suvokti save kaip lietuvių, gyvenantį už Lietuvos ribų?

Šitaip svarstant savą gyvenimą užsienyje ir savo santykius su gyvenamuoju kraštu, lieka betgi neatsakytas pats pagrindinis klausimas: **O kodėl gi mes gyvename už Lietuvos ribų?** Ar šiandien gyventi lietuviui už Lietuvos ribų yra taip lygiai savaime suprantama bei natūralus dalykas, kaip, sakysime, italui, prancūzui, vokiečiui, anglui? Prieš dvejus metus man yra teke kalbėti apie įvairias išeivių rūšis: kolonistus, duoneliautojus, pabėgėlius. Kiekviena rūšis duotų įminėtą klausimą kitokią atsakymą: kolonistai gyvena svetur, kad laimėtų tautai naujų kraštų; duoneliautojai, kad susikurtų geresnę padėtį sau patiems; pabėgėliai, kad laisvai kovotų prieš tai, nuo ko jie bėgo. Be to, tarp išeivių esama dar ir tokių, kurie gyvena už savo krašto ribų kaip diplomatai, įmonių bei firmų atstovai, tyrinėtojai, nuoykininkai ir t. t. Visų šių išeivių rūšių turi kiekviena tauta. Todėl tremtis yra dabar lietuvių būseną svetur apskritai; tai lietuvių būseną, netekus Lietuvai laisvės. Šia prasme dabar visi esame lygūs, nes visi esame lietuviai ir visiems Lietuva yra pavergta.

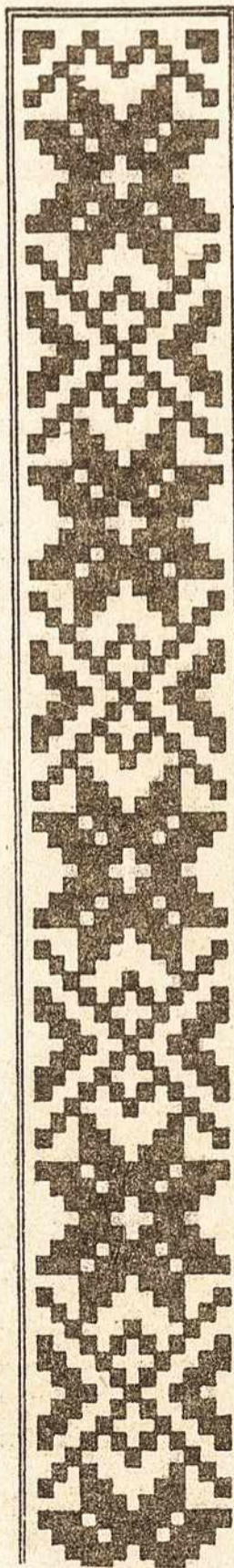
Tremties esmę, kaip matome, apsprendžia ne mūsų santykis su gyvenamuoju kraštu; ne būdas, kaip iškeliavome iš tėvynės; ne subjektyvus motyvas, kodėl gyvename už krašto ribų; bet tremties esmė

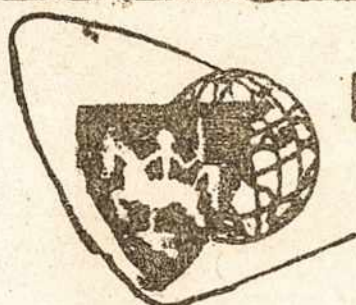
apsprendžia mūsų santykis su Lietuvos laisve.

Bet štai, mes klausime: ar visų šių išeivių — vistiek, kokiai rūšiai jie priklausytų ir kokio subjektyvaus motyvo vedami jie svetur gyventų, — objektyvi būseną yra ta pati, kai jų kraštas yra laisvas, ir tada, kai šis kraštas yra svetimųjų pavergtas? **Ar tautos nelaisvė nekeičia ir išeivių objektyvaus būvio svetur?** Argi mes, lietuviai, šiandien iš tikro buvojame už Lietuvos ribų ta pačia prasme ir tuo pačiu būdu, kaip ir nariai laisvų tautų? Kiekvienam aišku, kad atsakymas čia tegali būti tikrai neigiamas. Ne! Mes buvojame dabar svetur kitaip, negu kiti, kurių tėvynės yra laisvos. Mūsų krašto pavergimas yra sukūręs tarp mūsų, esančių svetur, ir mūsų tautos, esančios tėvynėj, tam tikrą užtvaram, aną 'geležinę uždangą' ir tuo būdu pakeitęs visą mūsų būseną. Nors būtume iš Lietuvos iškeliavę ir laisvu savo pačių apsisprendimu ir todėl niekad nebuvę tremtiniai; nors būtume svetur gimę, augę, mokęsi, sukūrę šeimą, įsigiję profesiją ir savos tautos krašto niekad neregėję, — tačiau tą valandą, kai laisvu savo pačių apsisprendimu nebegalime grįžti tėvynėn todėl, kad ji yra pavergta ir kad grįžimas reikėtų šio pavergimo pripažinimą, padarant jį savu, — tą valandą visi tampame tremtiniais, visi, kurie save laikome lietuviais.

Tai tinka ne tik pabėgėliams, kurie krašto pavergimą pergyveno patys, bet ir jų vaikams, ir jų vaikų vaikams, ir tiems, kurie anksčiau atkeliavo. Kiekvienas lietuvis, svetur gyvenęs, yra virtęs tremtiniu, užgrobus Lietuvą bolševikams.

(EUROPOS LIETUVIS)

III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

TERCEIRO CONGRESSO MUNDIAL DA JUVENTUDE

LITUANA

Rua das Giestas, 927-0 - Vila Bela - 03147 São Paulo, SP

- Tel (011) 63-5723, 274-0934

KAS PO KONGRESO?

Iki Trečiojo Jaunimo Kongreso laiką skaičiuojame jau ne mėnesiais, o savaitėmis. Visur, kur jaunimas yra nors kiek susiorganizavęs, vyksta paruošiamieji Kongreso darbai. Tame ruošos įkarštyje, vertėtų savęs paklausti, ko mes laukiame iš Jaunimo Kongreso. Tokia didelė lietuvių išeivijos investicija turės duoti tam tikrų vaisių. Tad, kokia bus jaunimo veikla ateityje ir koks bus Kongreso įnašas ateities veiklai nustatyti?

Tie klausimai yra tiek sudėtingi kad vieno puslapio straipsnyje jų negalima atsakyti.

Lengviausia būtų pradėti nuo Jaunimo Sąjungos, kuri organizuoja šį Trečiąjį Kongresą, Pasaulio Lietuvių Bendoruomenės globoje. Per pastaruosius trejus metus matėme, kaip Jaunimo Sąjungos įsikūrė Venecueloje, Australijoje, Vokietijoje, Kanadoje ir Jungtinėje Amerikos Valstybėse. Vienur jos greitai prigijo, kitur dar iki šiai dienai tebėra tik formavimosi tarpsnyje. Šiame Kongrese teks kalbėtis ne vien apie Sąjungos organizacinį stiprinimą, bet ir apie Jaunimo Sąjungos uždavinius. Vienas iš tokių uždavinių bus atitulu-

sio ir lietuviškai nekalbančio jaunimo sugražinimas ir įjungimas į aktyvų lietuvių gyvenimą.

Kitas klausimas, kuris daugumai jau nebejaunas, bus tarpvaistybinių saitų palaikymas ir prasmingų organizacinių ryšių tarp įvairiuose kraštuose gyvenančios jaunuomenės, sudarymas. Šikart teks pasvarstyti ne vien kaip Šiaurės Amerikiečiai gali padėti kitiems kraštams, bet kaip tarpvalstybiniai ryšiai galėtų būti abipusiai naudingi.

Ne paslaptis, jog lietuvių tautos apsisprendimo bei valstybinio suvernumo teisės pareikalas dar labai daug pastangų ir ilgalaikio rūpesčio tiek Lietuvoje, tiek išeivijoje. Tai tvirtina ir Helsinkyje pasirašyti Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos deklaracija. Šis Trečiasis Kongresas negalės nejučiomis pro šį reikalą praieiti. Vienas iš pagrindinių šio Kongreso klausimų turės būti: kaip išeivijos jaunimas gali būti naudingas Lietuvai.

Antrasis Jaunimo Kongresas mus daug ko pamokė. Buvo sudaryta tiek daug gražių planų ir sumanymų kurie iki šios dienos nėra išvydę dienos šviesos. Todėl, šiame Kongrese, šalia ateities veiklos gairių nustatymo, patartina būti atsargesniems: reikėtų suprasti mūsų veiklos galimybes ir sąlygas. Teks uždavinius rikiuoti į ilgalaikius ir trumpalaikius, reikės apsispręsti, kurie uždaviniai būtini atlikti kelių metų bėgyje. Tik tada Jaunimo Kongresas – lietuvių išeivijos didžioji investicija – save pateisins. Šis Trečiasis Jaunimo Kongresas ir bus vertinamas pagal tai ką pajėgime per ateinančius kelerius metus įvykdyti.

RS

III PLJK ATSTOVAI

RIMANTAS GENČIUS, 21 m. žurnalistikos studentas. Northern Illinois universiteto lietuvių klubo pirm., JAV LB Tarybos narys, PLJS Ryšių Centro talkininkas ir Kongreso Informacijos tarnybos bendradarbis.

ASTA GRAKAUSKAITĖ, 18 m. biologijos studentė UCLA universitete JAV LJS Los Angeles skyriaus sekretorė.

JONAS JUOZEVIČIUS, 20 m. psichologijos studentas, priklauso "Vaišos" chorui, studentams ateitininkams, "Grandies" šokių grupei. J. Juozevičius yra JAV LJS vicepirm. ir JAV LJS Tarybos narys. JAV LJS pirm. Daivai Vaitkevičiūtei išvykus į P. Ameriką, jis vykdo pirmininkės darbus.

LINAS KOJELIS, 19 m. studijuoja istoriją ir ekonomiką. Studentas ateitininkas, JAV LJS Los Angeles skyriaus informacijos reikalų vedėjas, Los Angeles LB jaunimo reikalų vedėjas ir UCLA lietuvių studentų sąjungos steigėjas ir pirmininkas.

RASA LUKOŠEVIČIŪTĖ, 19 m. socialinės teisės studentė atstovauja Montrealiui. Veikli skautė akademikė. Montrealio LB valdybos narė jaunimo reikalams, priklauso Kanados LJS Tarybai ir talkina Kongreso informacijos tarnybai.

MARYTĖ MATULAITYTĖ, 22 m. amžiaus biologė atstovauja New Yorko jaunimui. Šiuo metu ji yra N.Y. skautų akademikų pirmininkė, priklauso tautinių šokių ansambliui ir moko šeštadieninėje mokykloje.

EDUARDAS MEILUS, 20 m. studentas atstovauja Bostonui. Worcesterio liet. radijo valandos vadovo pavaduotojas, skautų draugininkas, tautinių šokių ansamblio akordeonistas.

VIKTORAS NAKAS, 21 m. politinių mokslų studentas atstovauja Detroitą. Moksleivių Ateitininkų Sąjungos C.V. narys, Ann Arboro liet. studentų klubo pirm., JAV LJS Tarybos narys ir Kongreso informacijos tarnybos bendradarbis.

RIMA PATAŠIŪTĖ, 20 m. studijuoja anglų kalbą Harvard universitete ir atstovauja Bostono apygardai. R. Patašiūtė atvyko į JAV prieš metus, bet jau mokytojauja Bostono lit. mokykloje ir yra skautė.

VYTAUTAS RADZIVANAS, 29 m. atstovauja New Yorko jaunimui. Sta-

tybos inžinierius, JAV LB Tarybos narys, VLIK-o protokolų sekretorius, sendraugis ateitininkas ir reiškiasi Lietuvos Vyčių veikloje.

BIRUTĖ RADZIVANIENĖ, 25 m. atstovauja New Yorkui. Gimė Australijoje kur vadovavo taut. šokių grupei ir vargonininkavo liet. bažnyčioje. Šiuo metu, kartu su vyru Vytautu, redaguoja Vyčių skyrių "Darbininko" laikraštį, vadovauja Vyčių šokių grupei ir JAV LB New Yorko apygardos taut. šokių grupei "Šatrijai" ir yra N.Y. LB apylinkės valdybos narė.

EGLĖ TURŪTAITĖ, 20 m. atstovauja ir Grand Rapids, Mich. jaunimui. Aktyvi skautė ir ateitininkė, priklauso Grand Rapids lietuvių chorui, tautinių šokių grupei "Sietynui". Baigus Grand Rapids Junior kolegiją, žada gilintis gamtos moksluose.

DALIUS VASYS, 20 m. išrinktas atstovauti Bostonui. Studijuoja vokiečių ir rusų istoriją bei literatūrą Harvardo universitete. D. Vasys yra skautas vytiš.

IRENA ŽUKAITĖ, 21 m. vaikų darželio mokytoja, priklauso tautinių šokių grupei "Audrai", Los Angeles jaunimo ansambliui ir skautams, Los Angeles LB narė jaunimo reikalams ir JAV LJS Los Angeles skyriaus valdybos narė socialiniams reikalams.

Dalis "Baltosios meškos" stovyklos dalyvių su tėvais prieš pamaldas netoli Sao Paulo, Brazilijoje. Žiemos stovykloje liepos 20-27 dienomis dalyvavo 33 lietuvių vaikai. Vadovavo E. Bacevičienė

ALGIRDAS -

O Pe. Saulaitis voltou da reunião que houve no Uruguay e contou que o pessoal da Argentina e do Uruguay está trabalhando pra valer, apesar dos problemas que eles tem com a desvalorização da moeda, mesmo assim estão largando brasa.

-BUS DAUGIAU-

LAIMĖJO PIRMA PREMIJA

Pranas-Francisco Jakaitis (14 metų), Vila Sta. Clara, 3-čios klasės mokinys Ginásio Estadual Vila Invernada, Tévynės Savaitės proga laimėjo pirmą valstybinę premiją (premio do Estado) už D. Pedro I atvaizdą. Varžybos ėjo tarp maždaug tūkstančio mokinių.

Pranas ypač mėgsta stebėti vabz-

džius bei gyvulius ir juos piešti įvairiose pozicijose. Pažadėjo savo piešiniais bendradarbiauti ML-voj. Jis stropiai mokinasi su savo broliuku Linu (13 m.), priežiūroj 84-verių metų senelės, nes tėvelis seniai miręs, o motina dieną dirba.

DOMISI ŠOKIAIS

Paskutiniu metu "Nemuno" tautinių šokių repeticijoje dalyvavo viena brazilė tautinių šokių mokytoja, norinti savo studentus išmokyti lietuviškų šokių. Panašų norą pareiškė ir kita profesorė, kuri 1973 ir 1974 metais buvo São Paulo mokyklų tautinių šokių varžybų vyriausia teisėja, įteikusi aukso medalių São Miguel Arcanjo mokyklos vienetei, šokusiam lietuvių šokius. Pastebėta, kad būtų reikalinga turėti tautinių šokių aprašymus portugalų kalba.

Prie lietuvių meno parodėlės Japonų kultūros draugijos salėje po sekminų pasirodymo virš tūkstančiai žiūrovų "Nemuno" šokėjos Silvija Bendoraitytė ir Leda Stefanyté.

Mūsu Lietuva Mažiesiems

RŪTOS

Man labai patinka rūtos. Tai lietuviškos gėlės. Jos auga Lietuvoje, bet ir čia visi lietuviai beveik turi rūtų. Rūtos yra žalios spalvos. Vasarą jos turi geltonus žiedus. Iš žiedų pasidaro sėklos. Mūsų močiutė turi jų gana daug. Ir mums davė sėklų, tai ir mes dabar turime rūtų savo kiemelyje. Daug yra dainų ir eilėraščių apie rūtas. Ar jūsų kieme auga rūtos?

Lina Didžbalytė, III sk.
K. Donelaičio lit. m-kla.

ŠIRDUŽEJ LIETUVA

Sveika, sveika stovykla,
Lietuviška, sava, —
Laukų gėlytės žydi —
Širdužėj Lietuva

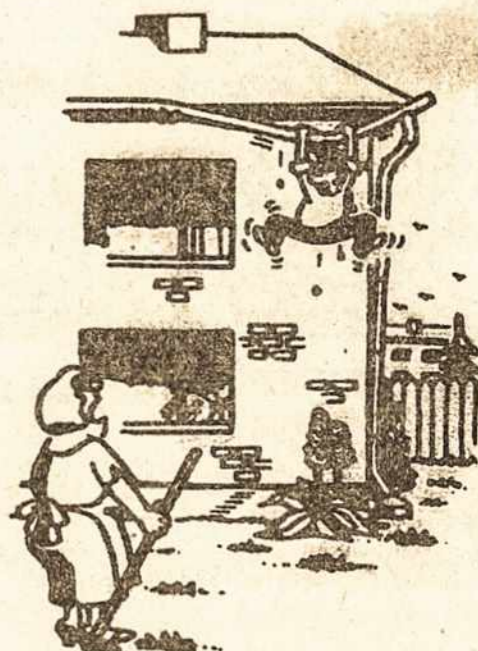
Kalnai kalnams pavydi
Mūs juoko ir dainų —
Skrajojanti jaunystės
Ir laužo pelenų.

Žydėk, žydėk, jaunyste,
Gyvenimo daina —
Nors dienos nesugrįžta —
Jaunystės negana.

O. B. Andronė, — Dabar pati matai, kuo baigėsi
"Laužai ir kibirkėtelės" tavo idiotiška suliesėjimo dieta!

MURZA

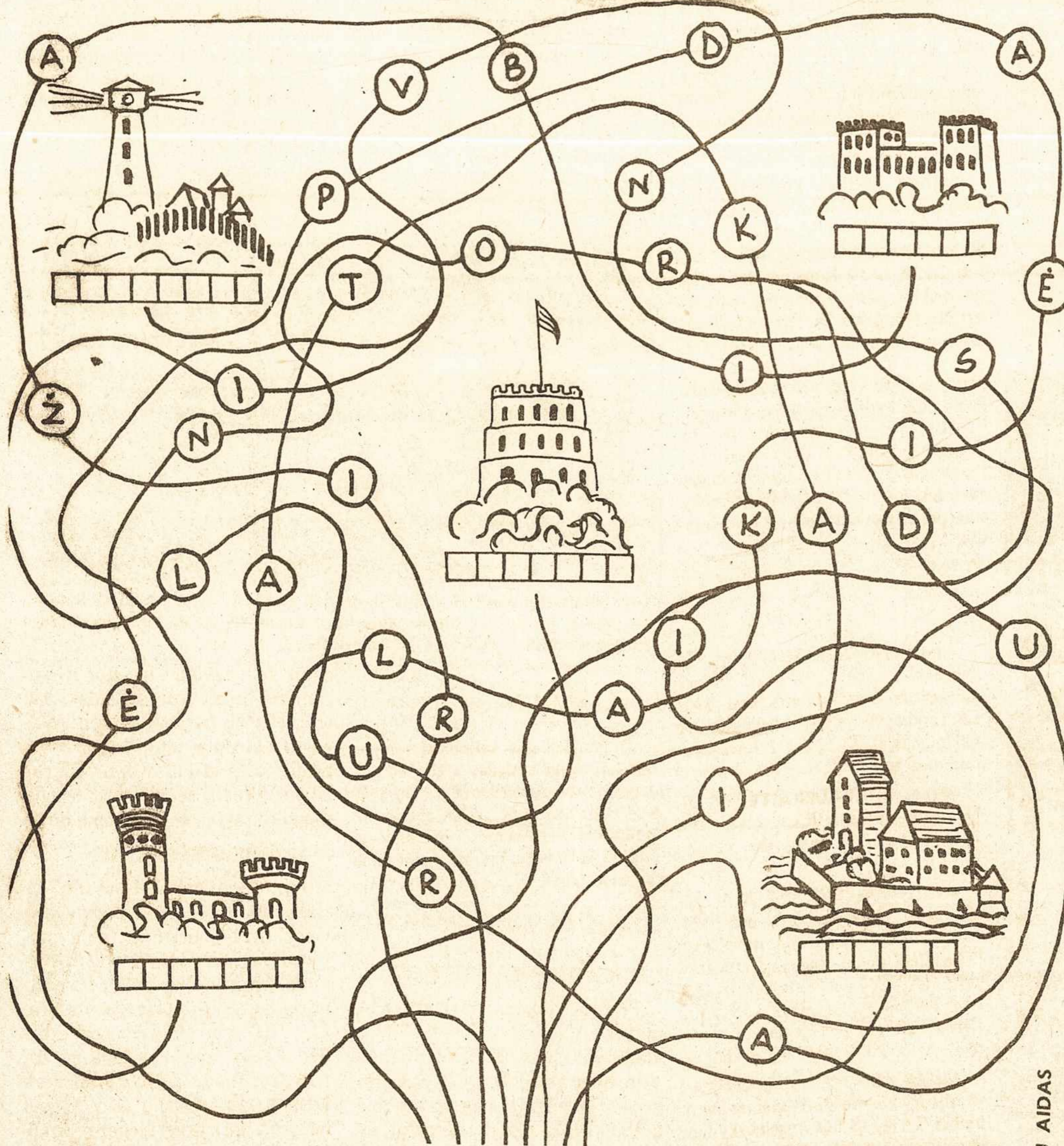
Mano jūros kiaulytės vardas yra Murza. Ji yra himalajiškos veislės. Jos nosis, kojos ir ausys yra labai tamsiai rudos. Jos akys yra raudonos ir kai yra arti šviesos, jos atrodo,

— Tik pamėgink nukristi ant mano gladijolių!..

kaip blizgantis, skaidrus stiklas. Ji turi labai minkštą kailiuką ir mėgsta visokias daržoves. Kai aš ją pašaukiu, ji pas mane ateina. Ji moka sėdėti ant dviejų kojų ir mėgsta užšokti pas mane ant kelių, kur yra šilta miegoti.

Vita Juchnevičiūtė,
Dariaus Gireno lit. m-los
VI sk., mokinė

Į MOKYKLĄ

Į mokyklą eina Vida
Ir sutinka gatvėj Nidą.
— Labas, Nida,
 kaip tau sekas,
Mint mokyklon pirmas takas?
Ar turi jau knygą naują
Ir pieštukų pilną saują?
Klausiu, nes esi naujokė,
Tiktai nieko nebijoki!
Mokykla labai graži,
Suolai švarūs, kaip nauji,
Tiktai sėsi ir klausysi,
O kaip lieps, ir paskaitysi.
Mokosi ten lietuviai,
Ir mergaitės, ir berniukai.
Kas šeštadienio jie rytą
Į mokyklą renkas šitą.
Čia jie žaidžia ir dainuoja,
Skaity, rašo, deklamuoja.
Mokytojos vaikus moko,
Nėra baimės, pilna juoko.
Raidės lentoj surašytos,
Kaip lėlytės sustatytos.
Žodžiai bus iš tų raidžių,
Kai skaitysi nuo pradžių.
A — ištarsi išsižiojus,
B — lūputėm prisiplojus,
Š — sušnypši kaip žasis,
Ir išmoksi visas tris.
O paskui jau ir kitas,
Taip eis mokslas į gretas.
"Lietuva", kaip paskaitysi
Ir raidelėm parašysi,
Tai žinok, kad lieuvaitė,
Tu esi šauni mergaitė.
— Gerai, Vida, aš skaitysiu!
Ir dainuos'u ir rašysiu.
Man brangi bus Lietuva!
Džiaugsis tėtis ir mama.
Taip kalbėdamos netruko,
Į mokyklą ir įsmuko,
Nidai linksma ir jauku,
Tarp lietuviškų vaikų.

SKAUTU AIDAS

Alb. Kašiubienė

Slapti keliai veda į Lietuvos piliis. Kiekviena pilis turi atskirą kelią ir raides, kurias galima surašyti ant atskiro lapelio ir tada sudaryti pilies vietovės vardą.

Literatūra · Dailė · Mokslo

JŪROS SONATA

— ALLEGRO

M. K. Čiurlionis 1908 vasarą praleido Palangoj. Apie tą vasarą savo atsiminimuose rašo Sofija Kymantaitė-Čiurlionienė. Dar jie nebuvo vedę, dar tik draugavo. Ta draugystė buvo prasidėjusi Vilniuje. Nuviliojo abu įsimylėjęlius į Palangą. Paskyrė pasimatymą labai romantiškai: tokią ir tokią dieną, tokią valandą susitikti ant Palangos tilto. Rodos, Sofija kiek pasivėlino, nes netikėjo, kad taip viskas bus tiksliai padaryta. Rado jau Kostuką belaukiantį.

Čiurlionis (visų vadinamas Kostukas) daug dirbo tą vasarą. Dirbo nuo ankstauro ryto iki popiečio. Paskui pavakariais su Sofija eidavo pasivaikščioti. Sofija tuo metu bandė rašyti. Kostukas jai daug kalbėjo apie formas, apie muziką, filosofiją ir reikalavo, kad kūrinys turėtų savo gelmes.

Toj Palangoj jis ir sukūrė šią sonatą — skirtą jūrai. Tai labai įspūdinga, labai originali, pilna minčių ir išraiškos. Sonata parodose susilaukė didelio dėmesio. Visi buvo ja sužavė-

ti, ypač jos finalu, kuris yra lengviausiai suprantamas.

Čiurlionis jau buvo parašęs simfoninį veikalą Jūrą. Jis turėjo gilų sąlytį su jūros galybe. Tad savo mintis ir jausmus jis ryžosi išdėstyti teptuku popieriuje, sukurdamas spalvinį — vaizdinį sonatos įspūdį.

Jūros sonata turi tik tris dalis — Allegro, Andante ir Finale.

Allegro

Allegro — pirmoji dalis — yra judri, greito tempo, dramatinio pobūdžio. Kaip minėjome praeitam numery, pirmoji dalis dar turi savo skyrius — savo keturias dalis. Pirmoji dalis — ekspozicija — tempo pristatymas, antroji — temos perdurbimas ir suvedimas į konfliktą, trečioji dalis vadinama repriza, kur pirmoji dalis pakartojama vieningame plane, ketvirtoji dalis — coda, kur užbaigiama judriais ritmais,

susumuojant pagrindines mintis.

Bendrai visame paveiksle matome judesį. Judesys horizontalus, sudrausmintas. Pažiūrėkime tik truputį, tuoj pamatysime keturis paveikslo perdalinius. Tai ir yra pirmosios Allegro dalies keturi skyriai, kuriuos buvom prisiminę anksčiau.

Allegro prasideda viršuj. Čia matom dvi temas — ramų horizontą ir besiritančias audringas bangas. Bangos kaip kalnagūbriai eina, kaitaliojasi. Ant pirmosios bangos viršaus — matome neaiškius pavidalus, tamsius siluetus. Tai tik sudramatina bangų ašmenis.

Allegro dalys skiriamos siaura bangų putele. Tos putelės atrodo lyg kokie perlai. Pirmame perskyrime tų perlų dar nedaug, paskui, einant į jūrą, perlai vis daugėja. Antroj daly atrodo viskas ištempta, paslaptinga, ir tie putų perlai ritasi, sudarydami lyg tinklą. Dalis, eidama žemyn, tamsėja.

Trečioji Allegro dalis kartoja pirmosios dalies temas viename

išlygintame tone. Čia yra dingęs rūstus aštrumas, bet abu pirmos dalies tonai yra gana gyvi. Jie kaitaliojasi ir pinasi į smulkias bangeles.

Šioj daly matom žuvį ir skrendantį paukštį. Suprantama, žuvis gyvena vandenyje, tai ji gali ir plaukti, bet kodėl čia paukštis? Paukščio skrydis pagelbsti jam sustiprinti judesio įspūdį, slinkti ir drauge suteikia mistiškumo, kad jūra nėra taip sau lengvai išsenkamas puodas. Ji turi ir savo paslaptis.

Žemai matome codą — paibaigą. Jūros bangos pilnos perlų, putelių. Viskas sutirštėja, aštriai pinasi tamsūs ir šviesūs tonai, ir tuo baigiasi Allegro. (p.j.)

PAŽINKIME M. K. ČIURLIONIŲ

Paulius Jurkus
(Darbininkas)

— ANDANTE

Praeitame numeryje susipažinome su M. K. Čiurlionio Jūros sonatos Allegro. Tai buvo pirmoji dalis, labai judri, labai gyvastinga. Dabar štai prieš mus tos sonatos antroji dalis — Andante.

Muzikinėj sonatoj andante turi lėtą tempą, pasižymi lyrine nuotaika, dažniausiai yra trijų dalių — dainos arba variacijos formos.

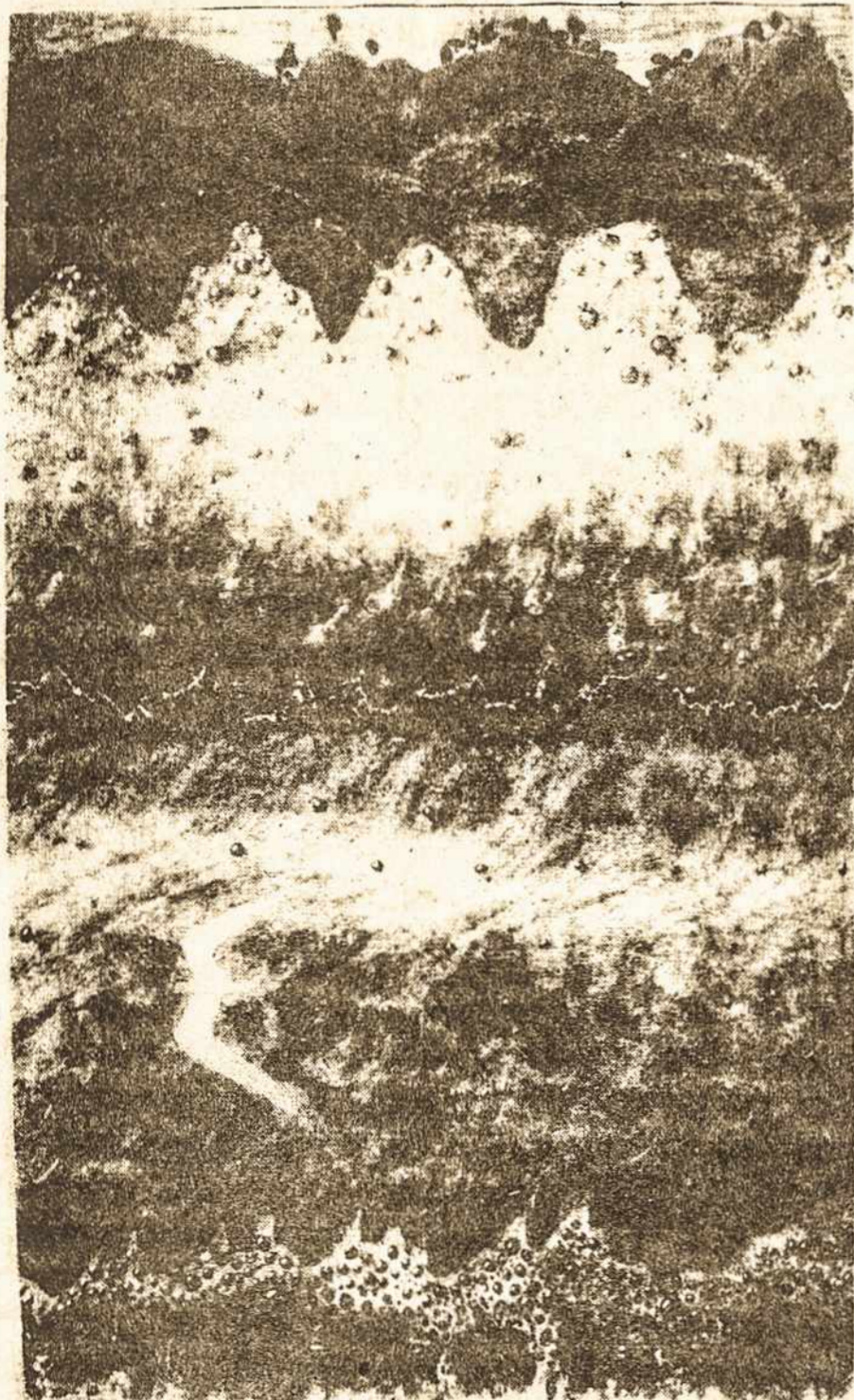
Prisimename, kaip pirmoji sonatos dalis virpėte virpėjo. Čia gi matome ramybę. Viskas sustojo ir susiderino į vieną nuotaką.

Mus patraukia du šviesūs taškai. Kas jie tokie?

Tai jūros horizontas, kuris ir atidalo Andante pirmąją dalį nuo antros. Tame horizonte yra sustoję du laivai. Jie daugiau panašūs į valtį. Viršum jų yra du šviesūs taškai — šviesos šaltiniai, kurie skleidžia šviesą aplink. Tai lyg pajūrio švyturiai. Jų šviesa sklinda pluoštais per mėlsvai žalią dangų. Tie švyturiai primena akis.

Ir kas tos akys? Ar jos nepri-
mena akių, kurias matėme Čiurlionio paveiksle "Tyla" (Darbininko nr. 10). Ten viršum vandens guli paslaptinga būtybė ir spindinčiom akim žiūri į visatą.

(tąsa 8 psl.)

M. K. Čiurlionis — Jūros sonata — Allegro

M. K. Čiurlionis — Jūros sonata — Andante

Barzda ir skustuvas

Kai dabar matosi tiek daug barzdotų žmonių, nejučiomis ateina į galvą klausimas, kada žmonės pradėjo barzdas skusti? Pasirodo, kad mūsų protėviai ne visi buvo barzdoti, barzdos skutamos beveik nuo neatmenamų laikų. O palinkimas skusti barzdas, anot išmintingų pokštinių, yra galutinis įrodymas, kad žmogus nėra kilęs iš beždžionės (beždžionėms barzdos neauga), bet jis yra linkęs pasiversti į beždžionę.

Iškaskenos Egipte rodo, kad kartu su karaliais ir didikais buvo laidojami ir jų skustuvi. Senajame Testamente yra įrodymų, kad žmonės skutosi barzdas. Pvz., broli, parduotas Juozapas prisistatė faraonui Patiforui švariai nusiskutęs ir vėliau pasidarė jo finansu ministru.

Romėnai skutimosi įprotį paveldėjo iš Sicilijos. Barzdos skutimas buvo giminės kilmingumo ženklas. Tačiau iš kitos pusės, barzdučiai ir jų skustuvi pasidarė geriausia priemonė nepageidaujama asmenimis nusikratyti... Nenuostabu, kad garsusis imperatorius Neronas neleisdavo savo barzdos skusti skustuviu, bet liepdavo ją išdegti įkaitintomis austrių geldelėmis.

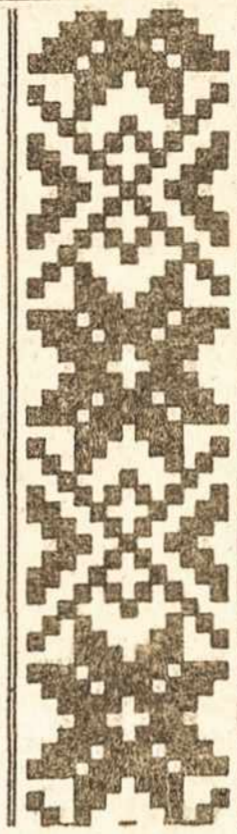
Įkaitintos austrių geldelės (Shells), tur būt, ir buvo pirmieji barzdos skutimo „moderniški“ įrankiai. Kai kada dar buvę vartojami įkaitinti akmenys. Tačiau paprasčiausia ir pigiausia priemonė buvo barz-

das nurauti. Kinijoje tam reikalui vartavo du apskritus akmenukus, kokie dabar vartojami žiebtuvėliuose kibirkščiai išgauti. O Amerikos indėnai pasidarydavo įrankį, panašų į kamščiatraukį, ir su juo raudavo barzdas ištaisais kuokštais.

Atsiradus peiliams, jie pradėti vartoti ir oarzdai skusti. Tikrus skustuvas pradėta vartoti palyginti neseniai (18 a.). Jie buvo orangūs ir tikrai turtingieji galėjo juos įsigyti. Tik 19 a. pabaigoje skustuvi gautinai ištobulinti, nors jų forma išliko beveik nepasikeitusi iki šių dienų. Mūsų L. Enciklopedija visai nemini skustuvi istorijos, nors barzdų auginimas ten gana plačiai aprašytas.

Barzdų auginimas ir skutimas istorijojeėjo gana banguotu keliu: kartais jos buvo auginamos, gerbiamos ir prižiūrimos, kartais vėl visokiausiais įrankiais grandomos.

Senojo Testamento izraelitams barzda buvo didžiausia vyro puošmena. Jas želdi-

ANDANTE (iš 7 psl.)

Tos akys turi lyg kokius atšvaistus — žemyn einančius burbuliukus. Tos dvi linijos ir nuveda žvilgsnį gilyn į jūros dugną. Čia pereiname per antrąją Andante dalį — visišką ramybę ir patenkamę į kalnus.

Tie kalnai pradeda trečiąją Andante dalį. Čia daugiau judesio, gyvybės, bet tonas išlaikytas tas pats — žalsvai melsvas su šviesų atspindžiais.

Čia pirmiausia pastebime burinį laivą. Tai nuskendęs laivas. Pažiūrėkime ir pamatysime, kad tą laivą laiko ranka. Laivelis lyg koks žaislas padėtas delne. Ir ką tai reiškia? Atrodo, kad Čiurlionis lukštentų Visatos Kūrėjo mintį, kad ir ten giliai po vandeniu yra globojanti ranka, kuri pasitinka nuskendusius laivus, ranka — rami, gera. Ir tas laivelis dar tebeturi pilnas bures, rodos, kad jo gyvenimas ir kelionė dar nesustojo...

no pranašai ir kunigai. Viduriniais amžiais buvo praktikuojama priesaika savo barzda, o Islamo išpažinėjai, berods, ir dabar dar priesiekia pranašo Mahometo barzda. Kai kurie krikščionių dvasininkai taip pat nešiojo ir tebenešioja barzdas, pvz., pravoslavų kunigai, kapucinų ordino vienuoliai ir kt.

Lietuviai žiloje senovėje taip pat nešiojo barzdas. Tačiau Vytauto ir Jogailos laikais jos jau buvo skutamos. Vytautas ne tik nesizeldino barzdos, bet ir apšepusių barzduočių nemėgęs. Vėliau, 19 a. barzdų auginimas vėl pasidarė labai madingas. Romantinio laikotarpio veikėjai — Basanavičius, Kudirka, Šliūpas, Jablonskis ir net Smetona dėvėjo barzdas. Tačiau po pirmojo pasaulinio karo skustuvi vėl atsirado reikalingi.

Šiuo metu vėl daugelis auginasi ne tik barzdas, bet ir ilgus plaukus. Barzdų garbintojai sako, kad tai esąs šuolis į natūraliąją prigimtį, kurios žmogus neprivalęs dirbtinėmis priemonėmis gadinti.

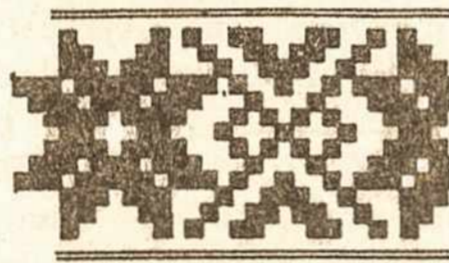
N. B.

Pažvelkime į jūros dugną, kas ten darosi. Ten pilna visokiųjų miestų, griuvėsių, vartų. Visa sustoję nuostabioj ramybėj, švyti mistine šviesa. Plaukia žuvys. Net laiveliai nusėdę ant dugno. Matome ir žvaigždes. Ir jos gyvena turtingame jūros dugne.

Atsisveikindami vėl sustojame ties dviem burbuliukų takais. Jie mus veda į viršų. Atrodo, lyg kažkas bėgtų per piano klavišus ir skambintų tolyn, aukšty. Ir vėl patenki į paveiklo centrą, į tas dvi šviečiančias akis. (p.j.)

Akys lyg žiburėliai atsispindi vandenyje.

Ir čia jaučiamė lyg būtų kažkokios paslaptingos akys. Gal tai visatos, gal didžiojo Rexo akys, kurios visa mato ir visa seka, siekia net gelmes.

PAVASARIO SONATA

Saulės sonata paties Čiurlionio buvo pavadinta sonata nr. 1 (kaip muzikoje), sonata nr. 2 yra Pavasario sonata. Tie skaičiai ilgainiui nubyrėjo ir liko tik pavadinimai.

Pavasario sonata sukurta 1907. Kaip ir dauguma jo paveikslų, atlikta tempera dažais popieriuje. Sonata jau yra gerokai apiblukusi, apnykusi pirmoji dalis, ypač išbluko paskutinė dalis.

Bendras sonatos turinys — tai džiaugsmo himnas pavasariui ir atgimstančiai gamtai. Ir tą džiaugsmą, arba himną, pavaizduoja labai originaliai. Tad pradėkime kelionę per jo pavasari.

ALLEGRO

Pirmoji dalis — Allegro — pagauna mus labai keistu įspūdžiu. Bendra nuotaika — pavasarėjant. Upeliai bėga, vandens klanai, atsispindi medžiai, pučia vėjai...

Po šių bendrųjų įspūdžių paanalizuokime giliau.

Pirmiausia mus pagauna pakartojimas. Pirmame plane, žemiau, matome sustingusį gamtovaizdį. Toji dalis pakartota viršuje, pakartota visai panašiai.

Išžiūrėję pastebime, kad tai ne vandens atspindžiai. Tai yra lyg kažkokios skylės, pro kurias matosi medžiai. Ir visur kartoja si tie patys medžiai — vienas siauras kiparisas, kitas medis plačiapetis, su dviem, trim lie-

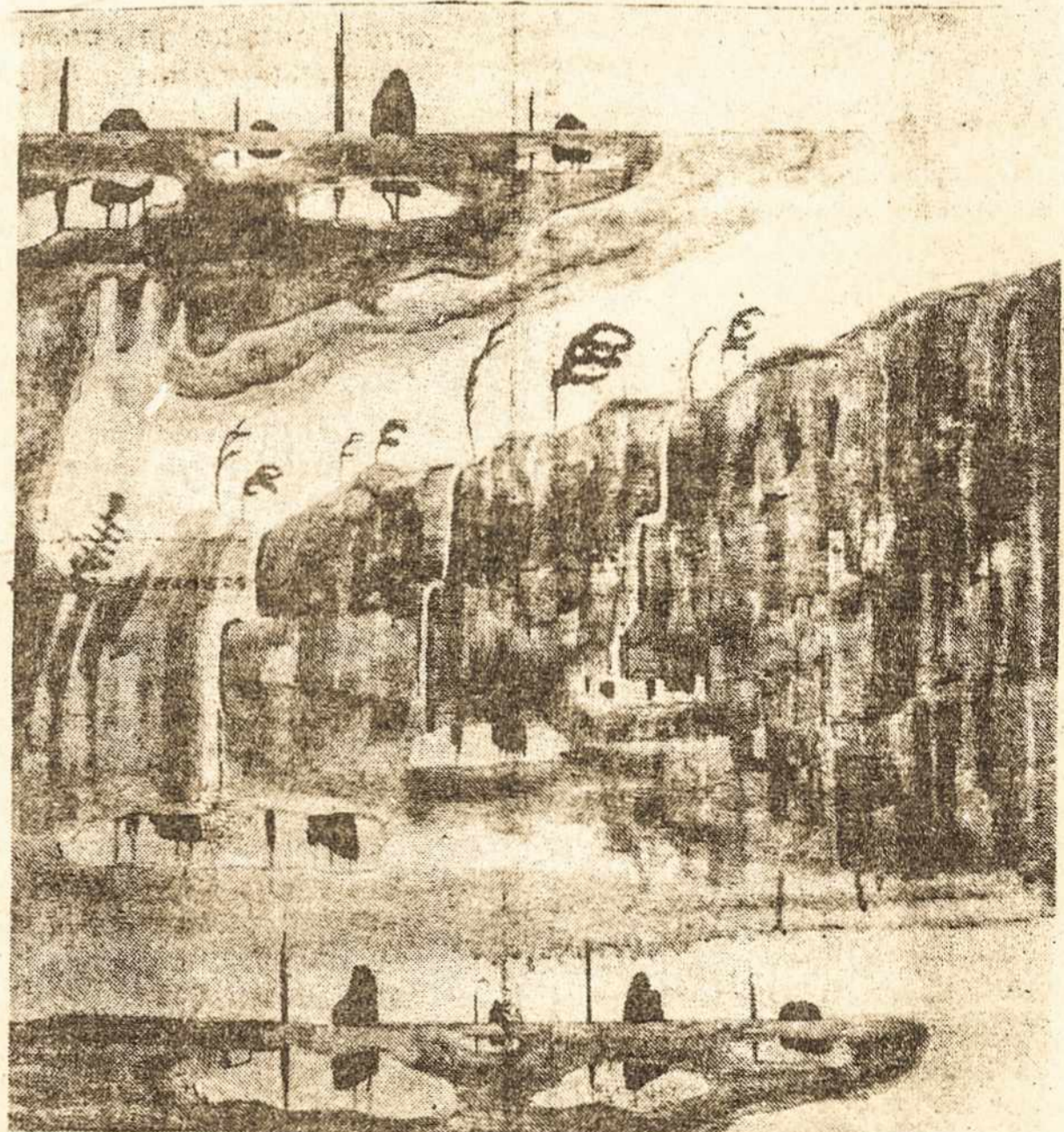
menimis. Žemai matome tris langelius ir tris kartus pakartotus medžius. Tas pats ir viršuje.

Abu tie pakartoti trikampiai atrodo sustingę, apsiblausę. Tai žiemos sustingusios medžių eilės, tai žiemos motyvas. Bet čia pat yra skylės, čia pat yra kitos dimensijos, kurios rodo žiemos galą. Žemę palietė pavasario vėjai. (Viduryje paveiklo matome palinkusių medžių eilę.) Tie vėjai ir nugalėjo žiemos slibiną.

Matyti ir tas slibinas. Kaireje, po viršutiniu pasikartojančiu trikampi, matome dantytą slibino galvą su karūna. Tai baisus slibinas. Jo kūnas kyla žemės briauna į viršų. Žiema nugalėta, žiema tirpsta ir virsta upeliais. Trys upeliai, kaip trys pavasario mėnesiai, bėga nuo kalno žemyn, virsta lyg ežerais, lyg pro švaistėm į kitus pasaulius. Ir čia matome tris kartus pakartotą pirmąją dalį, bet jau kitaip. Pakartota tik apačia, lyg tuos medžius matytum pro plyšį.

Paveiksle pabrėžiama vertikali linija.

Galime aiškinti ir Allegro dalimis. Pirmoji dalis — žemiau. Ten sustatomos temos. Antroji dalis — temos suvedamos į konfliktą — žiema baigiasi, upeliai bėga, pavasaris nugalėta visa. Trečioji dalis — pakartojimas pirmosios dalies (viršuje). Pabaiga — coda — ramiai išvedamas žvilgsnis iš paveiklo. Tuo pačiu žiūrovas parengiamas antrai daliai. (p.j.)

M. K. Čiurlionis — Pavasario sonata, Allegro

MŪSŲ ŽINIOS

ISIGYKITE PAKVIETIMĄ I
"ŽVAKIDĖS" PREMĖRĄ. Tu-
résite meno šventę ir paremsite
jaunimo pastangas.

"ŽVAKIDĖS" ARTISTAI

VINCAS BANYS, Zelinoje gimęs ir augęs, anksčiau vaidinęs su moksleiviais ateitininkais, ne tik pats gerai moka lietuviškai, bet taip pat ir jo dukrelės, nežiūrind, kad jo žmona yra nelietuvių kilmės. Paties p. Vinco liūdimu niekad neatsitinka taip, kad kuri nors iš dukrelių kreiptųsi į jį portugališkai. P. Banys turi skėčių industriją, visuomet remia tiek finansais tiek savo darbu visus lietuviškus reikalus. Priklauso Jaunimo kongreso finansų komisijai. Mes laikome Vincą gražiu lietuviško išvermingumo pavyzdžiu. "Žvakidėje" p. Banys vaidina Adomėto vaidmenį. Laimingu supuolimu ir vaidinime Adomas užima aiškiai lietuvišką liniją, kaip jo vaidintojas gyvenime.

KAZIMIERAS MILIAUSKAS, gimęs Vila Bertioga, dirbo su moksleiviais ateitininkais ir buvo jų pirmininku. Vaidino "Jūros Dukroje" ir kituose vaidinimuose, statytuose jaunimo švenčių proga. Dirba kaip fabriko direktorius, yra baigęs administracijos fakultetą. Miliauskas yra vedęs Nancy Trojackaitę iš Vila Belos, kuri dirba, valdiškos mokyklos direktore. Miliauskai gyvena Jardim da Saude. "Žvakidėje" Miliauskas vaidina klebono rolę.

MIRUSIEJI LIETUVIŠKO MĖGĖJŲ TEATRO DARBUOTOJAI S. PAULYJE

Mokytojas **STASYS KUBILIŪNAS** daug metų Vila Anastazijos mokykloje režisavo lietuviškus vaidinimus tiek su suaugusiais, tiek su mokiniais. Ne tik režisavo, bet rengė šventes, mokė dainų, piešė dekoracijas, grimavo artistus ir t.t. Galima drąsiai teigti, kad tų metų lietuviškos apylinkės veikimas didėle dalimi gulė ant mok. Kubiliūno pečių. Jo pastangomis visa generacija išmoko Vila Anastazijoje skaityti ir rašyti lietuviškai. Mokytojas **SIMAS BAKŠYS** ruošė vaidinimus su mokiniais lietuviškose mokyklose. Keletą metų kartu su p. St. Remenčium mokytojavo šeštadieninėje Bom Retiro mokykloje.

ALFONSAS ŽIBAS režisavo L.K. Bendruomenės choro pastatytus:

Dvylika **BROLIŲ JUODVARNIAIS LAKSTANČIŲ**. Tai buvo didelis vaidinimas su daugeliu artistų, su daugeliu gražių kostiu-

my. Šis vaidinimas turėjo pačias gražiausias S. Paulyje p. DRAMUNTO pieštas dekoracijas. Joms galėtų lygintis nebent pagal Vasiliausko škičą Vyganto Navicko pieštą "Atžalyno" penktojo veiksmo dekoracija. Vaidinimo organizatorius p. A. Boguslauskas. Kito tokio masto veikalo jau vargiai ar besulauksime mūsų kolonijoje. Visiems šiems amžinybėn iškeliavusiems mūsų režisoriams mūsų pagarba. Teregi Dievą, visokio meno šaltinį, kurio mažą spindulį matome kiekviename mene, taigi ir vaidyboje.

KITUR IŠVYKUSIEJI

P. VASELIAUSKAS režisavęs patį didžiausią São Paulyje matytą veikalą, Kazio Binkio "ATŽALYNA". Šį penkių veiksmų veikalą statė moksleiviai ateitininkai Jaunimo Šventės proga. P. Vasiliausko rūpesčiu vaidintojai turėjo labai gerą grimą. Vaidino visa eilė mums gerai pažįstamų artistų: Vinkšnaitis, Bagdžius, Guiga, Blujus, Vinkšnaitienė ir beveik kapa jaunimo. Dabar Vaseliauskas gyvena J.A.V.

SESELĖ MARCELINA režisavo vaidinimus su seselių pranciškiečių mokyklos mokiniais. Be to ji turėjo lietuvių vaikų chorą. Dabar S. Marcelina gyvena Rio de Janeiro-Niteroi.

P. GRABAUSKAS, režisavęs visą eilę veikalų su Vyčiais, dabar gyvena Kanadoje.

PAPILDOME REŽISORIŲ SA- RAŠA

Be anksčiau paskelbtų, S. Paulyje yra režisavę P. Degutienė, Prel. Pijus Ragažinskas ir mok. Simonas Bakšys.

LANKĖ GIMINES

Spaudos baliuje dalyvavo iš Rio de Janeiro pas gimines atvykęs Jonas Dumbliauskas, lietuvis siuvėjas. Taip pat iš Rio nuo širdies priepuolio besigydančią seserį Aldą lankė p. Dubauskienė.

LAIMĖJO PLAKATŲ PARODOJE

Dailųj meną studijuojanti Janete Nikitin, jau daug kartų papuošusi Mūsų Lietuvą brėžiniais ir redagavusi "ML Mažiesiems" puslapį, laimėjo ketvirtą vietą Vila Prudentės turistinių plakatų varžybose, kurių paroda įvyko Volkswageno parduotuvėje VIPA. Premija bus įteikta spalio mėnesį.

LIETUVIS IV-TOJE VIETOJE

Federação Paulista de Atletismo lengvosios atletikos rinktinės narys Valter Žukas rugsėjo 14 d žaidynėse pasiekė ketvirtą vietą 200 metrų bėgime, nuotolį per bėgdamas per 22 su puse sekundžių. São Paulo sportininkai varžėsi su Vakarų Vokietijos Bayer rinktine.

FOTO PARODOJE II-A VIETA

Pfizer vaistų bendrovės fotografijų varžybose antrąją vietą spalvotų nuotraukų skyriuje laimėjo kokybės priežiūros skyriaus vedėjas Alfonsas D. Petraitis.

IŠLEIDO TALKININKE

Mėnesį Urugvajuje talkinusi Daiva Vaitkevičiūtė buvo išlydėta gražia švente rugsėjo 14 Urugvajaus Liet. Kultūros draugijos salėje. Iš Čikagos atvykusi Jaunimo kongreso darbuotoja, kuri yra pirmoji J.A.V. Lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkė, dalyvaus Pavasario šventėje Argentinoje rugsėjo 20 ir netrukus atvyks į São Paulį, toliau prisidėdama prie JK ruošos. Daiva turėjo palikti gerą darbą JAV-se, kad galėtų padėti JK darbams P. Amerikoje.

SÃO VICENTE, SP.

Rugsėjo 15 Areia Branca kapuose buvo palaidotas Kęstutis Sipavičius (žr. peritame ML numeryje). Be šeimos laidotuvėse dalyvavo velionio brolis su šeima iš São Paulo, Fridos Sipavičienės sesuo ir seserėnas Staudė iš Rio de Janeiro, dar Lietuvoje buvęs kolega Henrikas Valavičius iš SP. ir kitų lietuvių iš Santos, São Vicente, Guarujá. Kapuose trumpą atsisveikinimo žodį tarė H. Valavičius, pabrėždamas K. Sipavičiaus nuopelnus lietuvių tautai ir Lietuvos valstybei bei jo kilnią asmenybę, kuri lieka draugų ir artimųjų atmintyje. Tarp palydovų taip pat buvo kpt. J. Čiuvinskas ir M. Čiuvinskienė, Stasys ir Marija Remenčiai.

Mūsų mielam bičiuliui
KĖSTUČIUI SIPAVIČIUI, mirus,
drauge liūdėdami reiškiame gilią užuojautą žmonai Fridai, sūnams ir broliui Broniui su šeima.
Algirdas ir Halina Mošinskiai

KUN. JONAS KIDYKA, S.J.,

Virš dešimt metų buvusį Mūsų Lietuvos redaktorių, "Aušros" choro dirigentą ir nuo 1949 m. buvusį misionierių ir parapijos vikarą Brazilijos lietuvių tarpe, Clevelande, JAV, švenčiantį 40 metų kunigystės ir 50 metų vienuoliškojo gyvenimo Jėzaus Draugijoje sukaktį, nuoširdžiai sveikina ir Viešpaties palaimos ilgai darbuotei lietuvių tarpe linki.

Šv. Kazimiero parapijiečiai.

SPALVINA "GIBI"

Abril leidyklos vaikams (ir kai kuriems suaugusiems) spalvotų leidinių "Tio Patinhas", "Pato Donald" ir kitų – didžiausio Brazilijoje tiražo leidinių – spalvinimo skyriaus tarnautoja yra lietuvaitė Sonia R. Andriuskevičius de Castro. Jos pavardę redakcijos sąraše pastebėjo "Nemuno" šokėjas Oleg Shukowski, neprisipažindamas, ar jis daug laiko praleidžia skaitydamas "gibi".

MOKOSI KERAMIKOS MENO

Roseli Bilevičienė, pereitą savaitę atšventusi gimtadienį, lanko keramikos kursus, jau dailiai dekoruodama lėkštes ir padėklus. Tarnauja Banco do Brasil Vila Prudentės skyriuje, kuriame, kiek žinoma, iš viso dirba bent keturi lietuviai.

VEIKLOS KALENDORIUS – 1975

Rugsėjo 26, 20:00 val. pas D. ir I. Dikinius PLIAS susirinkimas, Al. Tietė 288, apto. 8 B.

Rugsėjo 27, 20:00 val. Literatūros ratelio pobūvis pas H. ir I. Valavičius, Al. dos Quimuras, 447.

Rugsėjo 27, 15 val. „Nemuno“ repeticija (nuo dabar šeštadieniais, o nebe sekmadieniais) R. Juatindiba, 28.

Rugsėjo 28. São Miguel Arcanjo mokyklos metinė šventė: Dalyvauja „Nemunas“

Rugsėjo 28, 9:00 val. PLJK atstovų posėdis. R. Juatindiba, 28.

Rugsėjo 28, 13:30 val. Jaunimo kongreso studijų diena. R. Juatindiba, 20 (28)

Spalio 5, 9:00 PLJK atstovų posėdis. R. Juatindiba, 28.

Spalio 5, 16:00 val. vaidinimas "Žvakidė", Teatro Artur Azevedo, Av. Paes de Barros, 995 - Moóca.

Spalio 6, 20:30 val. Brazilijos JK komiteto valdybos posėdis Sąjungos būstinėj, Rua Lituânia.

Spalio 12, 9:00 PLJK atstovų posėdis, R. Juatindiba, 28.

Spalio 12, 13:00 val. Lietuvių Sąjungos Aliança pietūs, Rua Lituânia, 67 - Moóca.

Spalio 18-19, Trijų kraštų Jaunimo kongreso posėdis Porto Alegre.

Spalio 19, Rio de Janeiro lietuvių pamaldos 11 val. katedros koplyčioje.

Lapkričio 2 – ypatingos Vėlinių pamaldos parapijoje.

Lapkričio 14-15, Trijų kraštų PLJK posėdis, Buenos Aires.

Lapkričio mėn. "Nemunas" šoka Persikų šventėje Cocuera prie Mogi das Cruzes, SP.

Lapkričio mėn. Sąjungos Aliança kermosius Jaunimo kongreso naudai, Sąjungos rūmuose, Moóca.

Lapkričio 25 baigiasi PLJ kongreso registracija.

Gruodžio 6-7, PLJK trijų kraštų posėdis, Buenos Aires.

Gruodžio 20 – III Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongreso pradžia, Buenos Aires.

ML Redakcinė komisija
ML Administracijos talkininkai

MŪSŲ ŽINIOS

LOTERIJOS RĖMĖJAI

Rugsėjo 14 įvykusio spaudos baltaus loterijai penkių kilogramų pyragą iškepė Valerija Šatienė, didžiulį šampano butelį paaugojo Vyry brolija, o tris gėrimo butelius paskyrė Vyry brolijos pirmininkas Motiejus Tamaliūnas.

SUSILAUKĖ DUKRAIČIO

Inž. Algirdas Idika su žmona, dabar esančia JAV, Tautos šventės dieną, rugsėjo 8, sulaukė anūko Lino, dukters Mildos sūnaus. Krikštynose dalyvauti žada abu seneliai.

IŠSKRIDO EUROPON

Darbo reikalais General Motors dirbęs Tomas Catafay išskrido Europon, ir ta proga Audra Antanaitytė Catafajienė irgi išvyko pabūti su juo Anglijoje ir Prancūzijoje.

LONDRINA, PR.

Londrinės universitete profesoriaują Rimgaudas ir Emantė Jūraičiai pereiną savaitę namo nusiųžė Emantės motiną Oną Mikuckienę, kuri ten pasilsės po sėmingos operacijos Sta. Helena ligoninėje.

SVEČIAS IŠ JAV

São Paule šešias savaites darbo reikalais praleidžia iš Milwaukee, Minn., atvykęs Ričardas Šumokaitis, Gould Automobilių dalių įmonės revizorius. Dienraščio "Draugo" redakcijoje gavęs ML redakcijos adresą, į Braziliją atvykęs skambino, norėdamas susitikti su lietuviais. Apsistojęs Grande Cadoro viešbutyje.

NAUJIENOS LITERATŪROS VAKARE

Sekantįs BLB Literatūros ratelio pobūvis rugsėjo 26 d., šeštadienį, 20 val. Henriko ir Janinos Valavičių namuose, Planalto Pau-

lista, bus pajvairintas kačik. São Paule išleistų leidinių "Žmogaus teisių pažeidimas Lietuvoje 1971-1974" ir "Užmirštieji baltai (abu portugalų kalba) pristatymu ir naujomis meno bei vaizdų skaidrėmis iš Lietuvos. Taip pat bus galima įsigyti naujai atėjusių lietuviškų knygų.

UŽSIMOKĖJO ML

Po 50 kr. Ursulė, Romualdas ir Kaz. Gauliai, J. Asbaras, St. Ambraziejus, Vyt. Skucas, Marija Mačiulaitis, Daum. Dikinis, Kun. Al. Bendoraitis, Monika ir St. Tamošaičiai (parama).

60 kr. Kaz. Janulevičius,

40 kr. Pr. Andruška

100 kr. Er. Petraitis, J. Žaidys, Sr. Giedraitis, St. Remėčius, Anelė Kalvinskas, Alb. Vasiliauskas.

85 kr. H. Guzikauskas (už 1974-75)

E. Jakštys (už 1974-5)

200 kr. K. Sipavičius (už 1973-5)

V. Radzevičius (už kel. metus).

250 kr. Alg. Sliesoraitis, Ant. Gaulia.

300 kr. VI. Pocius (1973-5)

300 kr. Ap. Baltaduonienė (Garbės leidėja), Casimiro Šileikis.

500 kr. Otto Šimkevičius

1.000 kr. N.N.

DRAMOS SUSIRINKIMAS

Ateinantį sekmadienį, rugsėjo 28 d. 16 val. V. Zelinoje Jaunimo Namiuose yra šaukiamas dramos mėgėjų ratelio "Žilvitis" narių susirinkimas.

Kviečiami taip pat visi, kas tik norėtų šiam rateliui priklausyti, o ypatingai laukiamas lietuviškai kalbantis jaunimas.

Susirinkime bus aptariami ratelio veikimo konkretūs planai.

Mg. Vinkšnaitienė

RIO LIETUVIŲ ŽINIOS

Sekantios lietuvių pamaldos katėdros koplyčioje bus spalio 19 d., 11 val., už a.a. Juozą Šlapins-

Šio ML numerio

GARBĖS LEIDĖJAI APOLONIJA IR JONAS BALTADUONIAI

išleidžia šį savaitraštį Spaudos Baltiaus proga.
Jiems lietuviškas ačiū.

ML Administracija

Pereito sekmadienio (IX 21) Mišios buvo pirmosios metinės už a.a. Klemensą Martinkų.

Rugsėjo 8 mirė Vladas Čepaitis, turėjęs batų dirbtuvę, palikdamas žmoną Eleną, dukterį (kuri buvo išrinkta Rio de Janeiro gražuole), žentą ir du anūkus. Palaidotas Saudade kapuose.

Lietuvių mišių proga iš São Paulo buvo atvežta lietuviškų knygų ir plokštelių. Mišiose dalyvavo ir visos "Nemunas", iš São Paulo atvykęs šokti São Cristóvão pavilione.

Jaunimo kongresu susidomėjimas Rio de Janeire didelis. Jau keletas lietuvių paskyrė po 1.000 kr. kongresui, beveik tiek pat išplatinta spalvotos televizijos loterijos bilietai kolonijoje. Kongreso programoje taikinininkauti prašėsi Kristina Gaulytė, kuri rūpinsis iš Vokietijos atvykstančių atstovų priėmimu dar prieš JK pradžia. Į Kongresą Argentinoje ir Urugvajuje bei São Paule važiuoti ligi šiol žada E. Petraitis, J. Žaidytė, K. Gaulytė, L. Gaulia.

"Nemuno" šokius São Cristóvão pavilione šeštadienį pamatyti atėjo ir lietuvių šeimos, jų tarpe A. ir E. Gauliai, K. ir E. Gauliai, L. Grajauskaitė ir kiti. Kai kurie norėję šokių pažiūrėti negalėjo dalyvauti, nes Mūsų Lietuvos redakcija prieš pasirodymą neturėjo tikslių žinių, kur ir kokia proga šokiai vyks.

"NEMUNAS" SÃO CRISTÓVÃO ŠVENTĖJE

Jono Lukoševičiaus vadovaujama "Nemuno" šokių grupė penktadienį ir šeštadienį vakare šoko São Cristóvão pavilione, Rio de Janeire, miesto turizmo įstaigos uostoje šventėje, kurioje dalyva-

vo vokiečių vienetas iš Florianópolis ir lenkų šokių grupė iš Porto Alegre. Dienos metu šokėjai ir palydovai apžiūrėjo Rio-Niteroi tiltą, pasimaudė São Francisco pajūryje. Keturi drašuliai nusileido 9 km keliu nuo Kristaus statulos iki traukinuko stoties ratukai ("skates"). Oras buvo geras, o dalis jaunimo dar niekad nebuvo Rio de Janeiro matę. Namų grįžo vėlai sekmadienį.

RAŠO APIE MUS

Paskutiniame Tėviškės Žiburių (Torontas) numeryje yra H. Mošinskienės straipsnis apie Jaunimo kongreso ruošą, R. Am. pokalbis su Trio, kuris São Paule koncertavo ir nuotrauka iš liepos mėn. vaikų stovyklos. Dienraštis Draugas baigė spausdinti keliolikos straipsnių seriją apie lietuvius Brazilijos interiore. "Moteryje" šių metų sausio mėn. yra H. Mošinskienės novelė, o gegužės mėn. numeryje apie lietuvius Brazilijoje. Viename paskutinių "Skautų Aido" žurnalo numerių išėjo ilgesnis iliustruotas straipsnis apie Brazilijos lietuvius.

LIETUVĖ MENO MŪGĖJE

Lietuvė dailininkė Irena Zarkauskaitė Pundzevičienė kas šeštadienį Ibirapueros parko menininkų mūgėje išstato aliejinius paveikslus vaikams, o sekmadieniais nuvyksta į meno mūgę Embu mieste. Jos specialybė – klaujų, lėlių ir gyvuliukų paveikslai. Ibirapueroje ją galima rasti netoli gėlėmis apsodinto prūdelio, maždaug mūgės viduryje. Kaip ir prie kiekvieno menininko ant cemento užrašytas vardas, prie jos užrašyta "Irene". Jau savo kūrinių yra pardavusi ir Villaus ir Irenos Pundzevičių aštuonių metų dukterė Lara.

LIETUVIŲ SAJUNGA-ALIANÇA savo narius ir bičiulius kviečia į
LIETUVIŠKUS PIETUS

Sąjungos rūmuose, Rua Lituânia 67, Moóca, š. m. spalio mėn. 12 dieną, sekmadienį, nuo 13:30 val. Apie dalyvavimą iš anksto pranešti telefonu 273-5851.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS, MINI-SOMBRINHAS TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual 104.519.517

CGC. 60.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones 274-0677 - (Res.274-1886)
São Paulo

NOSSA LITUÂNIA

MŪSŲ
LIETUVA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Director responsavel
ANTONIO AQUINO
Redige: Equipe Editorial
Administrador: P. Daugintis

MEGINĖ PRENUMERATA: 50 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 250 kr. Paskiro numerio kaina: 1,00 kr. Užuojaus ir sveikinimai nuo 10 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekių rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis išėina ketvirtadienį. Todėl ietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai iteiktini nevēliau kaip iki sekmadienio vakaro.